

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

Evagrii Scolastici, Ecclesiasticae Historiae Liber Tertivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

EVAGRII SCOLASTICI, ECCLESIASTICAE HISTORIAE LIBER

TERTIVS.

De Zenonis Imperio & vita. Cap. I.

ZENO, posteaquam imperij clauum, filio suo mortuo, obtinuit, perinde ac si persuasum sibi haberet, se minimè totius orbis terræ dominatu posse potiri, nisi omne voluptatû genus, quod forte occurreret, licenter & effuse cõsectaretur, in initio ita libidinum illecebris se totum dedidit, vt à nulla turpitudine, & nefario flagitio se cõtinuerit, sed sic in illis volutaretur, vt eadem ista in tenebris & in occulto admittere, abiecti & pusilli animi putaret, palam autem atque in oculis omnium regale quiddam esse, & solo imperatore dignum. In qua re peruerso & plane seruili iudicio vsus est: quippe imperator non ex eo, quòd alijs imperat, spectari debet, sed ex eo, quòd seipsum ita regere ac moderari potest, vt nullum absurdum voluptatis genus sinat in animum irrepere, sed ita inuictum se ab intemperantia præster, vt vita eius sit tanquam imago virtutis, quam & imitentur subiecti eius, & ad virtutem erudiantur. At iste se exposuit voluptatum blanditijs, pedetentimque in tam turpem seruitutem reductus fuit, vt inde nullo modo redimi posset: quippe qui dominos persæpe mutarit, non aliter atq; serui inutiles ac perditî, quibus voluptates innumerabiles, velut dominæ præficiuntur: quæ quidem continenter titillant animum, & crebræ, alia aliam, sequuntur: quandoquidem voluptati, quæ iam quasi in manibus est, nullus terminatur modus, sed ex ea quidem alia atque alia vsque eo inciditur, ortumque habet, quoad aliquis vel ita sibi impe-

1259 26-

EVAGRII HISTORIAE

gare aggrediatur, vti totum voluptatū imperium abs se penitus repellat, deque cætero regno potiatur ille ipse, vel eorum tyrannide oppressus ad extremum vsque spiritum illis inferuiens, tandem ad inferos miser detrudatur.

De Barbarorum tum in oriente tum in occidente incursionibus. Cap. II.

*Vid. Pli.
lib. 6. ca.
28.*

AD hunc modum Zeno in initio imperij sui vitam instituit. Illius autem subiecti, tam qui orientem, quam qui occidentem incolebāt, grauibus afficiebantur incommodis: quippe Barbari, qui Scenitæ vocantur, loca omnia populati sunt, multitudoque Hunnorum, qui olim vocabantur Massagetæ, in Thraciam incursionum fecerunt, quinetiam traiecit Danubium, prohibente nemine. Zeno verò reliquis etiam imperij partibus per vim Barbaro quodam more ac modo spoliatus fuit.

De tyrannide Basilisci, & Zenonis fuga. Cap. III.

Iste Zeno, cum Basiliscus Berniæ frater contra eum arma ferre pararet (erat enim suis ideò odiosus, quòd omnes ex æquo flagitiosissimam eius vitam detestabantur: quandoquidem nulla in eo animi magnitudo elucebat, sed ignauia, & desperata nequitia, quæ fractam illius & euictam à voluptate socordiam satis indicauit) animo demisso fugam capessit, Augusto imperij honore sine vlllo negotio Basilisco relicto. Atque vnà cum coniuge Ariadna, quam secum habebat, quæque fugerat à matre, & si quis alius erat, in quo quicquam erga eum residebat benevolentia, in Isauria, quæ illum antè educauerat, obsessus est. Hoc modo igitur Basiliscus Imperij Romani nactus gubernacula, Marcum filium Cæsarem renunciauit: rationemque imperandi tum Zenoni, tum imperatoribus, qui ante regnauerant, omnino contrariam secutus est.

Quòd Basiliscus, Timotheo Aeluro reuocato, ab eo persuasus, circulares quædam versum literas ad condemnandum Chalcedonense concilium emisit.

Caput IIII.

Iste Ba.

ISTE Basiliscus, rogatu quorundam Alexandria ad ipsum missorum, Timotheum ab exilio, in quo decem & octo annos etatem degerat, reuocauit. Acacio id temporis episcopatum Constantinopolis gerente. Timotheus igitur, cum venisset Constantinopolim, suadet Basilisco, vt literas generatim ad omnes vbique sacerdotes scribat, & tum acta concilij Chalcedonensis, tum Leonis de fide decisionem anathemate damnet: quæ litera scripta fuere in hunc modum.

Imperator Cæsar, Basiliscus, Pius, Victor, Triumphator, Max. semper Augustus: & Marcus Cæsar illustriss. Timotheo reuerendiss. & sanctiss. nobilis ciuitatis Alexandria archiepiscopo. S. Leges pro defensione syn-ceræ & apostolicæ fidei à sanctiss. imperatoribus, qui nos sunt antegressi, quiq; beatam, æternam, & vitæ parentem trinitatem ritè coluerunt, sancitas, vtpote quæ vniuerso mundo semper salutares fuerint, nullo tempore antiquari: imò verò eas vt nostras ac proprias diuulgari volumus. Nam & pietatem & singularem amorem erga deum & seruatorem nostrum Iesum, qui nos tum fabricauit, tum ad gloriam extulit, vniuerso illi studio, quod in rebus humanis poni solet, præponimus, proque certo credimus firmam Christi gregis in charitate colligationem cum salutem nobis ipsis subiectisq; omnibus, tum fundamentum, quod nequit frangi, atque adeò murum, qui expugnari non potest, nostro imperio esse. Itaque diuina mentis impulsione commoti, concordem sanctæ ecclesiæ consensus non sine causa velut primitias imperij nostri Deo & seruatori nostro Iesu Christo offerre animo instituentes, basin & firmamentum vitæ beatæ, quæ hominibus tribuitur, symbolum nimirum trecentorū decem & octo sanctorum patrum Nicææ olim spiritus sancti instinctu in vnum congregatorum (in quod quidem cum nos, tū omnes maiores nostri credentes baptizati sunt) decernimus, vt solum in omnibus sanctissimis Dei ecclesijs à populo orthodoxo seruetur custodiaturq;: quippe in quo vno syn-cera fides verè & abundè satis, eū ad errorem quenque tollendū, tum ad concordiam sanctarum Dei ecclesiarum stabilendam desiquita sit: quinetiam acta, quæ ad illius symboli confirma-

EVAGR. HISTORIAE

111
 confirmationem edita sunt, satis reuera ad eam rem habet,
 in se virium & firmitatis. Porro sanctum symbolum à cen-
 tum quinquaginta sanctis patribus in hac vrbe Constan-
 tinopoli, contra eos, qui blasphemias aduersus spiritum,
 sanctum locuti sunt, compositum ratum facimus. Itemque,
 acta concilij Ephesini contra impium Nestorium, & eos,
 qui post eadem cum illo sentiebant, edita confirmamus.
 At ea, quæ consensum & ordinem sanctarum Dei ec-
 clesiarum, & pacem totius orbis terræ disturbant, nempe,
 Leonis de fide decisionem, & omnia, quæ in concilio
 Chalcedonensi de fide definienda, de expositione Sym-
 boli, interpretatione, doctrina, aut disceptatione eiusdem,
 dicta actavé, quò noua fides contra sanctum illud sym-
 bolum à trecentis decem & octo episcopis compositum,
 (de quo iam diximus) introducatur, statuimus decerni-
 musque, vt tum hic, tum in singulis alijs partim ecclesijs à
 sanctissimis vbique episcopis anathemati addicantur, &
 ubicunque locorum fortè reperta fuerint, igni tradantur,
 comburenda (quandoquidem imperatores piæ ac beatæ
 memoriæ Constantinus & Theodosius Iunior, qui ante
 nostram ætatem vixerunt, eodem modo de omnibus hære-
 ticorum dogmatis decreuerunt) atque ita abrogata, ex vna,
 solaque Catholica, apostolica, & orthodoxa ecclesia pro-
 fus eiciantur: vtpote quæ tum salutaria illa trecentorum,
 decem & octo Sanctorum decreta, quæ perpetuo rata esse
 debent, tum ea, quæ beati patres spiritus sancti impulsu in
 concilio Ephesino sanciuerunt, penitus tollūt. Denique ne
 cuiquam vel sacerdoti, vel Laico integrum sit diuinissima
 illam Sancti symboli legem violare, sed vt vna cum omni-
 bus nouis sanctionibus in concilio Chalcedonensi editis
 etiam hæresis eorum, qui non consentunt filium Dei vni-
 genitum ex spiritu sancto, & sancta Maria semper virgine,
 & Deipara verè incarnatum, hominemque factum, sed car-
 nem eius aut è cælo delapsam, aut viso quodam & specie
 figuratam monstruose confingunt, & omnis omnino error,
 & si quid aliud aliquo in tempore, aliquo modo locòve in
 toto mundo nouandarum rerum studio vel cogitatum, vel
 verbis expressum ad diuinum hoc Symbolum euertere-
 dum fuerit, funditus profligetur. Ac quoniam imperatoris
 est sedu-

est sedulo prospicere, vt subiectis non in præsentia solum,
 sed etiam in posterum secura tranquillaq; vita prouido e-
 ius consilio suppeditetur, decernimus, vt sanctissimi vbiq;
 episcopi, his diuinis nostris literis generatim scriptis ad om-
 nes, palamque diuulgatis subscribant: quo declarent per-
 spicue, se in solo diuino trecentorū decem & octo sancto-
 rum patrū symbolo velle insistere, quod etiā centū & quin-
 quaginta sancti patres confirmarunt, idemque pōst ab or-
 thodoxis ac sanctis patribus, qui Ephesi vr̄bis primariæ cō-
 uenerunt, definitē stabilitum, visumque solum illud trecē-
 torū decē & octo sanctorū patrū symbolū velut ratā fidei
 decisionem sequendum, anathemaque indicendo actis cō-
 cilij Chalcedonensis, quæ populo orthodoxo offensionē
 esse possunt, eaque ecclesijs penitus eijciant, vtpote à qui-
 bus cum totus orbis terrarum conturbetur, tum nostra im-
 pediatur felicitas. Eos autem, qui post has nostras diui-
 nas literas acceptas, quas vti credimus, dei nutu diuulgari
 curauimus, quō concordia, quæ omnibus optabilis est, in
 sanctis dei ecclesijs stabiliatur, aliquando aggredientur vel
 proferre, vel nominare siue disputando, seu docendo,
 seu scriptis vllō tempore, modo, aut loco nouam illam de-
 cisionem in concilio Chalcedonensi contra fidem promul-
 gatam, velut tumultus & perturbationis sanctis Dei eccle-
 sijs, & omnibus, qui nostro parent imperio, authores, Deo
 præterea & nostræ saluti aduersarios, iubemus, idque secun-
 dum leges iam ante nostram ætatem ab imperatore beatæ
 & diuinæ memoriæ, Theodosio, contra talē & tam peruer-
 sam amentia conditas, hisq; nostris diuinis literis generatī
 ad omnes scriptis subiunctas, si episcopi fuerint, aut cleri-
 ci, dignitatis suæ & ministerij gradu abdicari, sin monachi,
 aut laici, exilio, omnium honorum publicatione, & alijs
 grauissimis supplicijs mulctari. Enimvero sancta, consub-
 stantialis, procreatrix omnium, & vitæ parens trinitas tali
 à nobis obseruantia honorata, iam non solum propter ziza-
 nia quæ modò commemorauimus, per nos radicitus extir-
 pata, sed etiam propter rectas & apostolicas sancti symboli
 traditiones à nobis stabilitas propitia & clemēs animis no-
 stris, omnibusque nostris subiectis futura est, semper vnā
 nobiscū administratura imperium, rebus denique humanis

111
EVAGR. HISTORIAE
statum pacatum & quietum allatura.

De iis qui circularibus Basilisci literis assensu concilium reiecerunt. Cap. V.

His literis à Zenone generatim ad omnes scriptis Timotheus, qui modò, vti dixi, ab exilio reuerterat, vti à Zacharia rhetore literis proditum est, assensit. Idem fecit Petrus antistes Antiochiæ, cognomento Cnapeus: qui erat tum Constantinopoli vnà cum Timotheo. His rebus ita constitutis, Paulus ad sedem archiepiscopatus Ephesiani capescendum deligitur. Fertur Anastasium quoque, qui post Iuvenalem antistes Hierosolymorum fuit, illis Basilisci literis scriptis ad oēs generatim, subscripsisse: aliosque præterea complures circiter quingentos numero idem præstitisse, qui Leonis decisionem, & concilium Chalcedonense abrogarunt.

Quinetiam extat supplex libellus ab episcopis Asiae, qui Ephesi conuenerunt, ad Basiliscum scriptus. Ex quo nonnulla sumpsimus, quæ sunt hoc loco à nobis posita.

Sanctissimis Christi que amantissimis, dominis nostris Basilisco, & Marco Victoribus, Semper Augustis. S. Et alijs interiectis adiungit ista, Omnino ô sanctissimi & Christo deditissimi Imperatores, vnà cum fide, quæ & iniusta est, & varijs modis impugnata, vos impugnari declarastis. Ac paulo post: Terribilis quædam expectatio Iudicij, diuinæ iræ flamma, & Iusta vestræ clementiæ indignatio è vestigio aduersarios occupauit: qui & præpotentem Deum & vestrum imperium vera fide roboratum arroganter inuadere impugnareque moliuntur: quique non modò non cessant nostram tenuitatem varijs incommodis afficere, verùm semper nos calumniari, falsa crimina contra nos confingere student, nimirum vestris diuinis & apostolicis literis generatim scriptis ad omnes, nos non nisi vi ac necessitate compulsos subscripsisse: quibus certè nos libentibus animis, & propensa voluntate subscripsimus. Ac rursus infra paulò. Nolite alia decreta contra literas vestras generatim scriptas decernere, pro certo, vti diximus, persuasi mundum, si id feceritis, seditionibus euersum iri, & mala è concilio à Chalcedonensi orta, ob quæ qui-

quidem infinitæ cædes factæ, sanguisq; orthodoxorum iniuste & iniquè fusus est) exigua admodum videri. Postea etiã addit: Contestamur coram Seruatore nostro Iesu Christo nostrum cultum erga deum & pietatem liberam esse: oramusq; vt cum illi tum præcipue episcopus Constantinopolis, qui nequiter multis in rebus suo officio functus deprehenditur, iusto, canonico, & ecclesiastico iudicio condemnetur, abdiceturq; episcopatus gradu. Zacharias porro ista quoq; scribit ad hunc modum. Literis imperatoris, quas scripsit generatim ad oes, diulgatis, monachi, qui Constantinopoli peruerso errore Eutythis infecti erant, rati se, cum Timotheum & literas imperatoris nacti fuissent, subsidia ad hæresim suam tuendam inuenisse, sperantesque se iam suum institutum commodè posse persequi, propere ad Timotheum se conferunt: ac cum à Timotheo, qui Dei verbum secundum carnem nobis consubstantiale, patri autem consubstantiale secundum diuinitatem ostendit, essent refutati, domum reuerterunt.

Quod Aclurus Timotheus Alexandrino episcopatu recuperato, patriarchatus ius ecclesiæ Ephesinæ reddens, Chalcedonense concilium anathemate percellerat. Cap. VI.

Idem scriptor narrat Timotheum Constantinopoli egressum, perrexisse Ephesum, Paulumq; illius urbis pontificem (qui quidem iam dudum ab episcopis prouinciæ, sicut vetus ecclesiæ consuetudo postulat, creatus fuerat, sede tamen post exciderat) in sede episcopali collocasse. Reddidit præterea idem Timotheus ecclesiæ Ephesinæ ius patriarchatus, quod concilium Chalcedonense, vt ante demonstratum est, ei ademerat. Inde tandem soluit, petitque Alexandriam: ibi ab omnibus, qui ad eum accedebant, postulauit, vt concilio Chalcedonensi anathema denuntiarent. Resilierunt ab eo, sicut à Zacharia traditum est, cum alij complures suæ factionis, tum Theodotus, vnus ex eorum numero, qui Ioppe à Theodosio, episcopo tum à quibusdam designato Hierosolymorum, cum Iuuenalis Constantinopoli confugerat.

EVAGR. HISTORIAE

Quod monachis Acacij suasu motum concitantibus, Basiliscus timens sibi, circulares literas superioribus contrarias, in omnes partes emisit.

Caput VII.

ESt porro apud eundem scriptorem, Acacium antistitem Constantinopolitanum ijs de rebus circuisse, monachosq; & populum Constantinopolis contra Basiliscum, utpote hæreticū, concitasse: illūq; denegasse literas generatim scriptas ad omnes, atque adeo decreuisse, ut ea, quæ tam temerè & quasi repentino impetu facta fuissent, penitus abrogarētur, effecisseque, ut contrariæ literæ ab eodem imperatore, quæ concilium Chalcedonense approbant, passim ad omnes mitterentur. Has autem literas, quas ait contrarias alteris fuisse, Zacharias, qui quandam animi affectionem secutus, totam illam conscripsit historiam misas fecit. Quæ quidem literæ ita se habent. Contrariæ literæ imperatoris Basilisci: Imperatores ac Cæsares Basiliscus & Marcus. Apostolicam & orthodoxam fidem ab initio in ecclesijs conseruatam, & ad nostram vsque continuatam imperium, & nobis iam regnantibus custoditam, & in perpetuum custodiendam, in qua baptizati sumus, & credimus, solam integram firmamque retinendam, retentamq; in omnibus catholicis & apostolicis orthodoxorum ecclesijs perpetuò continuandam decernimus, nullamq; præterea, quærendum esse. Quam ob causam literas, nobis imperantibus, seu generatim ad omnes scriptas, seu alias, vel si quid præterea fidei & ecclesiasticæ constitutionis gratia à nobis editum sit, mandamus irrita fieri, abrogarique: atque tum Nestorio & Eutychi, tum omnibus, qui sunt eiusdem cum illis opinionis, tum omni denique hæresi anathema denuntiaris, & nec concilium cogi, nec inquisitionem fieri de fide, sed ea, quæ de ea decreta sunt, rata stabiliaque manere: quin etiam prouincias, quarum episcoporum creatio penes sedem huius regniæ & illustris ciuitatis est, reuerendissimo & sanctissimo patriarchæ & episcopo Acacio restitui: atque episcopos, qui illis iam præsentibus prouincijs, proprias nihilominus sedes tenere, sic ut post istorum mortem nullum præiudicium contra ordinationis ius, quod ad sanctam sedem hu-

de huius regiae & eximiae urbis pertinet, ex ea re fiat. Denique quod hoc diuinum nostrum decretum vim habeat diuini edicti, nemini dubium aut obscurum esse volumus. Istae res isto modo fuere confectae.

De relictis Zenonis. Cap. VIII.

Zeno vero per visionem, ut fertur, conspicatus sanctam, strenuam, & eximiam martyrem Theclam non ipsum solum impellentem, verum etiam imperij pollicentem restitutionem, versus Constantinopolim exercitum ducit.

Atque viris qui illum obsidebant muneribus inductis, Basiliscum, cum iam biennio regnauerat, imperio exturbat: & ad sacri templi adyta confugientem, hostibus auferendum tradit. Quam ob causam Zeno egregiae martyri Theclae amplissimum templum splendore & pulchritudine eximiū Seleucia urbis Isauriae dedicauit, pluribusque ac plane regalibus monumentis, quae ad nostram usque aetatem seruata sunt exornauit. Basiliscus autem mittitur in Cappadociam mortem oppetiturus. Vbi in diuersorio nomine Aconso una cum uxore & liberis trucidatur. Zeno autem legem sancit, qua decreta Basilisci tyranni in literis generatim ad omnes perscriptis comprehensa, abrogata fuere: & Petrus cognomine Cnapeus ecclesia Antiochena, & Paulus Ephesiana expellitur.

Quod vita sancto Basilisco, episcopi Asiae dum Acacium placare student, quod Chalcedonense Concilium damnassent, poenitentiae libellum exhibuerunt. Cap. IX.

Episcopi Asiae, quod Acacium placarent, depraevari culpam, veniamque petere coeperunt: mittunt quoque ad eum poenitentiae libellos, quibus asserunt se non sua sponte, sed vi ac necessitate coactos literis Basilisci generatim ad omnes datis subscripsisse: atque adeo iurando confirmant rem ita reuera se habere, seque non aliter, quam concilium Chalcedonense vel credidisse, vel credere. Libelli autem hanc habet sententiam.

Epistola, siue supplex libellus ab episcopis Asiae ad

Kk 3 Aca-

EVAGR. HISTORIAE

Acaciū episcopum Constantinopolitanum missus.
 Acacio sanctissimo religiosissimoque ecclesie Con-
 stantinopolis, quæ Roma noua dicitur, Patriarche, S.
 Et postea: venit ad vos, vti par est, qui nostrum locū sup-
 pleat. Ac paulo infra. Per istos libellos agnoscimus nos,
 non nostra voluntate, sed necessitate adductos literis sub-
 scripsisse Basilisci: eisdemque non animo, sed verbis dun-
 taxat consensisse. Nam Dei Opt. Max. aspirante numine,
 cui nostræ preces gratæ acceptæque sunt, credimus non
 aliter quàm à trecētis illis decē & octo orbis terræ luminibus,
 & centum quinquaginta sanctis patribus accepimus. Cre-
 dimus præterea Actis, quæ à sanctis patribus Chalcedoni
 coactis sanctè sincereque decreta sunt.
 Quòd autem ad ea attinet, quæ Zacharias rhetor de ijs e-
 piscopis tradidit, siue ipse falso eos criminatus est, siue illi
 ipsi mentiti sunt se inuitos literis Basilisci subscripsisse, nõ
 possum pro certo affirmare.

De iis qui Antiochiæ episcopatu sungebantur.

Caput X.

Petro ecclesia Antiochena exturbato, Stephanus illius
 sedem capepsit: quem Antiocheni calamis, ad simili-
 tudinem hastarum præacutis, vti scribit Ioānes rhetor,
 confecerunt. Quo extincto, Caladio illius sedis clauū su-
 scipit: qui omnes, qui ipsum adibant induxit, vt tum Ti-
 motheo, tum literis Basilisci generatim ad omnes scriptis
 anathema indicerent.

*Quòd imperator Zeno cum Aelurū persequi consti-
 tuisset, illi ob ingrauescentem ætatem pepercit,
 qui cum è viuis excessisset, Petrus Mongus episco-
 pus Alexandrinus creatus est, sed Timotheus qui
 Proterium in episcopatu sequebatur, pulso illo se-
 dem eius imperatoris mandato capepsit.*

Caput XI.

Zeno autem, quāquam habebat in animo Thimotheū
 Alexandria expellere, tamen, cū à quibusdā iā certior
 factus esset, eū admodum senem esse, & quā primū
 commu-

commune vniuersæ carnis domicilium subiturum, destitit de sententia. Timotheus verò non multò post commune naturæ debitum persoluit. Quo mortuo, episcopi Alexandrini, Petrù cognomento Mongù sua ipsorum autoritate sibi episcopũ deligunt. Quod Zenonẽ vbi ad aures eius peruenit, vehementer conturbauit. Itaque Petrum multa uit morte: Timotheum autẽ qui Proterio successerat, qui que tum propter quandam populi seditionem atatem degebat in Canobo, accersit. sic Timotheus imperatoris iussu suam episcopalem sedem denuo obtinet.

De Ioanne, cui post mortem Timothei, ecclesia Alexandrina gubernacula obtigerunt, utq; illum Zeno tanquam peierantem abigens, Petrum Mongum ecclesie Alexandrina preficit.

Caput XII.

Ioannes presbyter, cui augusti templi diui Ioannis Baptistæ & præcursoris domini administratio cõmissa fuit, quorundam impulsus consilio Constantinopolim venit, imperatorem precaturus, ut si forte episcopus Alexandria migraret è vita, sibi liceret antistitem, quem vellet, ciuibus illius ciuitatis nominare: qui quidem, ut Zacharias memorat, episcopatum pro se ambire ab imperatore deprehensus est: & cum se iureiurando obstrinxisset, se nunquam sedẽ episcopalem Alexandrinã petiturũ, domũ reuertitur. Quapropter Zeno eum post mortem Timothei episcopũ creandum decreuit, quẽ clerus, & laicorũ multitudo deligerent. Nò longo tempore post, mortuo Timotheo, Ioannes data pecuniæ summa, quemadmodum ab eodem Zacharia traditum est, & iureiurando, quod imperatori dederat, neglecto, Alexandrinorum deligitur episcopus. Qua re cognita, imperator illum Alexandria exigendum mandat: atque quorundam impulsu, epistolã scribit Alexandrinis, quam ἐνωτικὸν vocauit, id est, de concordia: decreuitque, ut Petro sedes episcopalis Alexandria redderetur, modò epistolæ illi subscriberet, & eos, qui Proterianæ factionis erant, in communionem reciperet.

Quodd Petrus Mongus Zenonis Henoticum, hoc est, conciliatricem epistolam recipit, & iis qui à Proterio partibus steterunt coniungitur. Cap. XIII.

Huius rei administrationem Pergamius praefectus Aegypti iam designatus de sententia Acacii episcopi Constantinopolis, suscepit: qui cum Alexandria appulisset, comperissetque Ioannem aufugisse, venit cum Petro in colloquium: suadet, ut epistolam Zenonis Alexandrinis dedicatam, & eos etiam, qui ab ipso dissentiunt, admittat. Itaque Petrus epistolam, quam dixi, recipit, eique subscribit: polliceturque se eos, qui partes aduersarias sequebantur admissurum. Postea ergo cum celebris conuentus Alexandriae ab vniuerso populo ageretur, & ad vnum omnes epistolam Zenonis de concordia admitterent, Petrus quoque eos, qui stabant à Proterio, recipit: & concione apud populum in ecclesia habita, epistolam Zenonis de concordia legit.

De Henotico quod vocant Zenonis, hoc est, conciliatrice eius epistola. Cap. XIII.

Zenonis de concordia epistola.

Zeno Imperator, Caesar, Pius, Victor, Triumphator, Max. semper Augustus, reuerendiss. Alexandriae, Aegypti, Libyae, & Pentapolis episcopis, Clericis, monachis, & Laicis S.

Quonia pro certo scimus imperium nostrum à sincera fide & vera fide tum initiu habuisse, tum stabilitu esse, tum robur ac praesidiu, quod expugnari nequit, ex ea sumpsisse (quam quidem fidem diuini numinis instinctu trecenti decem & octo sancti patres Niceae congregati exposuerunt, quaeque etiam confirmarunt centu & quinquaginta sancti patres Constantinopoli coacti) noctes diesque non praecibus solum, sed studio omni, & legibus sancitis laborauimus, vti ea in sancta, catholica, & apostolica dei ecclesia, quae vbiue terrarum est, quaeque immortalis & sempiterna nostri principatus quasi parens est, plene perfecteque expleatur: priusque Dei populus in pace & diuina concordia perseverans, gratas acceptasque praecationes vna cum sanctissimis episcopis, & clero pietati deditissimo, & monasteriorum

teriorum præpositis, & monachis, Deo pro nostri imperij
 conseruatione offerat. Nam si præpotens Deus & seruator
 noster Iesus Christus, qui ex sancta virgine Maria Dei-
 para carnem sumpsit, & natus est, nostras consentientes lau-
 des, & cultum quem ei tribuimus, approbet, lubensque &
 quasi parato animo excipiat, non modò omnia aduersario-
 rum genera, fracta debilitataque concident, verùm etiam a-
 lij omnes mortales, suam ipsorum ceruicem iugo nostri im-
 perij, proximè ac secundum Deum, sponte subijcient: &
 pax, eiusque commoda, æquabilis aëris temperatio, fru-
 ctuum cuiusque generis abundantia, aliaque omnia, quæ
 sunt ad humanæ vitæ vsum accommodata, affatim suppe-
 ditabuntur. Iam igitur cum constet inter omnes nos impe-
 riumque Romanum synceræ fidei subsidio conseruari,
 afferuntur nobis libelli supplices à pijs monasteriorum
 præfectis heremitis, & alijs reuerèdissimis viris, qui nos ve-
 hementer obtestantur, vt sanctiss. ecclesijs restituatur cõcor-
 dia, membraque membris coniungantur: quæ hostis probi-
 tatis dæmon iam longissimo temporis spatio dirimere pro-
 virili laborauit: pro certo persuasus, si corpus ecclesiæ con-
 cordiæ vinculis firmè cohærens impugnaret, se superatum
 iri. Nam quia membra ecclesiæ non coalescebant, factum
 est, vt infinitæ hominum multitudines, quas temporis lon-
 ginitas tot annorum curriculis ex hac vita exemerit, par-
 tim baptismatis lauacro carentes mortem obierint, partim
 diuinæ communionis minimè factæ participes, ex corpo-
 ris custodia (quod nemo homo vitare potest) emigrarint:
 quinetiam cædes ferè infinitæ inde factæ: & non terra mo-
 dò, verùm etiã aer copiosa sanguinis effusione inquinata.
 Quotus quisque ergo est, qui non optarit ista corrigi, adq;
 statum reduci meliorem? Quocirca dedimus operã, vt vos
 intelligatis cum nos, tum omnes vbique ecclesias non ali-
 ud symbolum, vel doctrinam, vel decisionem fidei, vel fi-
 dem, quàm sanctum symbolum de quo diximus, trecento-
 rum decem & octo episcoporum, quod centum quinquag-
 inta patres, quos supra commemorauimus, confirmarunt,
 aut habuisse aut habere, aut habituros esse, aut scire alios
 habere. Quòd si quisquam aliud habeat, eum alienum ab
 ecclesia existimamus. Nam hoc solo nostrum imperium

EVAGR. HISTORIAE

vti docuimus, conseruari cōfidimus, idemq; ipsum populi, amplexati, salutari spiritus sancti illustrantur lumine, sacroque Baptismatis lauacro tinguntur: eidem quoq; assensu sunt sancti patres in concilio Ephesino congregati: qui impium Nestorium, & eius erroris fautores ministerio ecclesiastico abdicarunt. Cui etiam vna cum Eutyche (vterq; enim fidei decretis, quæ diximus, repugnat) anathema denuntiamus, approbamusque ea, quæ duodecim capita dicuntur Cyrilli piæ memoriæ sanctæ & catholicæ ecclesiæ Alexandrinæ archiepiscopi. Nam confitemur vnigenitum Dei, filium dominum nostrum Iesum Christum, verè incarnatum, esse: consubstantialem patri secundum diuinitatē: secundum humanitatem nobis cōsubstantialem: descendisse de cælo: carnem suscepisse à spiritu sancto & Maria virgine, Deipara: vnum esse, non duo: Vnius enim esse dicimus & miracula quæ edidit, & passiones, quas in carne sustinuit. Eos autem qui eum diuidunt, aut naturas eius confundunt, aut carnem suscepisse imaginariam introducunt, omnino rejicimus. Quippe incarnatio sine labe peccati ex Deipara reuera facta, accessionem alterius filij non effecit. Nam manet trinitas, etiam cum vna trinitatis persona, nempe Deus sermo, incarnata sit. Quare cum exploratum habeamus, cum omnes sanctas vbique & orthodoxas ecclesias, tum earum præfides Deo charissimos, tum nostrum imperium nullum aliud symbolum, aliamve fidei decisionem præter symbolum, de quo sumus modò locuti, vel admisisse, vel admittere vel le, absque vlla hæsitacione nos ad concordiam reducamus. Ista quidem certè vobis scripsimus, non vt nouamus fidem, sed vt vobis de fide penitus persuaderemus. Cuique autem, qui aliud quiddam vel senserit, vel sentiat, seu iam, seu alias, seu in Concilio Chalcedonensi, seu in alio quouis concilio, anathema indicimus, maximè verò omnium Nestorio, Eutychi, & illorum doctrinæ fautoribus. Quocirca vos spirituali matri ecclesiæ adiugite, atque secundum vnā solamque fidei decisionem trecentorum, decem & octo sanctorum patrum nobiscum vna diuina in ea communione fruimini. Nam sacrosancta vestra mater ecclesia, tum vos ingenuos suos filios amplecti cupit, tum vestram diu optatam, dulcemque vocem audire desiderat.

derat. Propter igitur vos ad eam recipite. Nam si hoc pre-
stiteritis, non modò domini seruatoris, & Dei nostri Iesu
Christi beneuolentiam uobis conciliabitis, verùm etiam à
nostra celsitudine magnam laudem consequemini. Ista epi-
stola perlecta, omnes Alexandrini se sanctæ, catholicæ, & A-
postolicæ ecclesiæ adiunxerunt.

*Quòd Ioannes Alexandrinus episcopus Romam
profectus, effecit ut Pontifex Romanus Simpli-
cius ad Zenonem de irrogatis ipsi iniuriis lite-
ras daret.* Caput XV.

Ioannes, de quo supra mentio facta est, fugiens Alexan-
dria ad antiquam Romam contendit: ibiq; magnas con-
citauit turbas. Dixit namque se pro decretis Leonis &
Chalcedonensis concilij sua sede episcopali exturbatum
fuisse, alterumq; , qui illis aduersabatur, in ipsius locum
surrogatū. Qua re cum Simplicius antiquæ Romæ episco-
pus vehementer conturbaretur, & literas propterea ad im-
peratorem Zenonem daret, rescribit Zeno, crimenque per-
iurij obiectat Ioanni, eumque eius rei, non autem alterius
gratia episcopatu abdicatum esse.

*De Calandione Antiocheno pontifice, qui propter
amicitiæ cum Ilo Leone & Pamprepe suspicio-
nem, in exiliū actus est, & quòd cum Petro Cna-
ptheo Mongus, & Constantinopolis & Hieroso-
lymorum episcopi, amicitia factus inerunt.*

CAPVT XVI.

Calandio antistes Antiochiæ scribens ad imperato-
rem Zenonem, & Acacium Constantinopolitanum
episcopum, Petrum non solum adulterum vocat, ve-
rùm etiam eum cum esset Alexandria, Chalcedonensi con-
cilio anathema indixisse asserit: qui postea ad incolendam
Oasin còdénatus fuit, ex partes Ili, & Leótij & Pamprepis,
contra Zenonem fouebat. Petrus verò cognomento Cna-
pheus, qui ante Calandionem & Stephanum episcopus fuit, ut
supra

EVAGR. HISTORIAE

supra dixi, Antiochiæ, propriam sedem recuperavit: qui & epistolę subscripsit Zenonis de concordia, & synodales literas ad Petrum Mōgum Alexandrinū episcopum scripsit. Isti Petro Acacius etiam episcopus Constantinopolitanus reconciliatus fuit. Martyrius item episcopus Hierosolymę ad eundem literas synodales scripsit. Postea tamen nonnulli se à Petri communione separarunt. vnde factum est, vt Petrus, concilio Chalcedonensi palam denuntiaret anathema. Quæ res ad aures Acacij episcopi Constantinopolitani perlata, magnopere eum conturbavit: & propterea quosdam misit, qui quid esset factum, sedulo cognoscerent: quibus Petrus, quoniam cupiebat illis penitus persuadere, se nullum eiusmodi facinus admisisse, scripsit literas quibus se purgaret: in quibus tamen Petrum nihil tale scripsisse quidam se certò scire affirmant.

De ijs quę ad Acacium Chalcedonensis Concilij propugnatorem Petrus scripsit.
Caput VII.

ISTE Petrus, homo fraudulentus, versutus, & temporibus seruiens, minimè in vna perstitit sententia, sed modo concilium Chalcedonense anathemate damnauit, modo palinodiam cecinit, idemque ipsum concilium omnibus suffragijs approbavit. Itaque epistolam scripsit ad Acacium episcopum Constantinopolinum his ferè verbis. Summus omnium Deus tuam sanctitatem pro tantis tuis laboribus & vigilijs susceptis, compeset: qui tot annorum temporis curriculos, non modò fidem sanctorum patrum obseruasti ipse, sed etiam eandem sine intermissione palam prædicando confirmasti. Ad quam roborandam symbolum à trecentis decem & octo sanctis patribus aptè compositum animaduertimus: secundum quod symbolum baptizati, credidimus, & credimus: quod etiam quinquaginta sancti patres, qui Constantinopoli in vnū conuenerant ratum fecerunt. Proinde tu assidue omnibus præis, vt dux: sanctam Dei ecclesiam traducis ad concordiam: nobis denique firmissimis argumentis persuades, nihil in sanctissimo & generali con-

Vid. chi.

li concilio Chalcedonensi actum contra ista patrum decre-
 ta, sed ea, quæ erant olim Nicææ à sanctis patribus sancita,
 hoc concilio consensu omnium confirmata esse. Nos igitur,
 quoniam nihil in fide nouatum inuenimus, nostra spon-
 te illi consensimus credidimusque. Attamen non sumus ne-
 scij monachos quosdam, qui nostræ fraternæ concordæ
 inuidet, tuis pijs auribus quædam inculcasse cõuitia, quæ
 tuam sanctitatem non adeo facile offendere potuerunt: pri-
 mum quòd reliquias sanctissimi & beatissimi nostri patris
 Timothei archiepiscopi in alterum locum transtulimus:
 quam rem nec acceptam Deo, nec legibus consentaneam
 esse prædicant. Deinde ad alterum crimen transiliunt, quod
 vt commentitium, ita priore multo deterius est. Nam qui
 fieri potest, vt nos concilium Chalcedonense anathemate
 damnemus, cum idem credendo confirmemus? Tuæ e-
 nim pietati minime obscuram aut incognitam, esse arbi-
 tror, populi qui apud nos est, æmulationem, monachorum-
 que leuitatem nouis rebus studentium: qui vnà cum alijs
 quibusdam sceleratis hominibus ab ecclesia refugere cogi-
 tarunt, populumq; inde auellere conati sunt. Quamobrem
 vestris precibus aditui, literas hæc excogitauimus, quæ
 huic malo remedio sint, quæque de autoritate concilij
 Chalcedonensis nihil detrahant: pro certo persuasi, nihil
 in eo nouatum esse. Atque quo tum simplicibus persuade-
 remus, tum vt illi qui nobiscum vnà versabantur, pro de-
 fensione idem ipsum dicerent effecimus, in quod quidem
 negocium cum assiduè incumberemus, exiguo momento
 populi animum repressimus. Illud etiam vestra sanctitas
 intelligat velim, quòd adhuc etiam monachi non desinunt
 desseminare zizania, sibi que quosdã hoïes, qui nunq̃ vixe-
 re in monasterijs, velut instrumenta sibi admiscere, & cir-
 cumcurfitando rumores varios contra nos, & cõtra pacem
 ecclesiæ Christi dissipare: nihilque nobis permittere, sicut
 canones, & decus etiam sanctæ & catholicæ Dei ecclesiæ
 postulat, obire: sed efficere, vt noster populus nobis potius
 imperet, q̃ pareat: omniaque moliuntur, quæ Deo indigna
 sunt, & indecora. Spes est igitur, tuam sanctitatem diuinis-
 simo totius orbis terræ domino imperatori de omnibus si-
 gnificaturam, effecturamque, vt decretum ab illius clemen-
 tia il-

tia il-

etia illis tribuatur, quod ea, quæ sunt consentanea ecclesiastica tranquillitati (quæ tum Deo tum impetatori congruens est) præscribat, ad eum sane finem, ut omnes in illis rebus acquiescant.

Quomodo Ioannes Alexandrinus Episcopus Felici Pontifici Romano consuluerit, ut Acacio Constantinopolitano episcopo abdicationem denunciet. Cap. XVIII.

Hanc epistolam reperies To. 1. Concil. gene. fol. 961.

Vital. & Mesenus alias To. 1. concil. ge. 961.

IOannes, qui Romam confugerat, Felicem, qui post Simplicium episcopus Romanus fuit, admonet de rebus à Petro gestis, suadetque, ut narrat Zacharias, uti epistolam abdicationis ideo mittat Acacio, quod cum Petro communicauerat, quod quidem, utpote contra canones ecclesiasticæ factum (quidam enim, qui vitam monasticam in monasterio eorū: qui ἀκοίμητοι vocantur, eam epistolam attulerunt) Acacius admittere noluit. Quæ res etiam à Zacharia scriptis proditæ sunt. Sed mihi videtur nihil istarum rerum exploratè cognitum habuisse, sed extremis, ut dicitur auribus solum accepisse, sicque commemorasse. Itaque ipsæ res, ut gestæ sunt, accuratè explicaturus venio. Cum libelli Felici à Ioanne contra Acacium, quod contra ecclesiasticæ ritum cum Petro communicauerat, deque alijs facinoribus ab eo contra canones admissis, dati erant, mittuntur à Felice ad Zenonem Vitalius & Misinus episcopi, ut eius autoritate tum concilium Chalcedonense confirmaretur, tum Petrus, ut hæreticus episcopatu pelleretur, tum denique Acacius mitteretur ad ipsum Felicem rationem de rebus, quas Ioannes (cuius mentionem sæpe fecimus) ei obiectasset, redditurus.

De Cyrillo monachorum qui Insomnes vocantur prefecto, quoniam pacto Romæ ad Felicem literas dederit, extimulans eum, ut illatas contra fidem iniurias vlcisceretur. Caput XIX.

AT prius, quàm Vitalis & Mesenus venire ad imperatorem, Cyrillus, qui monachis, quos ἀκοίμητους vocant, præerat, mittit ad Felicem, quo eum, cum tam gravità

pec.

peccata contra veram fidē admissa essent, in simularet tarditatis. Felix igitur scribit ad Misinū, vt nihil ante moliretur, quā esset cum Cyrillo collocutus, & ab eo quid esset faciendum, didicisset.

De ijs quæ Felix ad Zenonem, & Zeno vicissim ad eum scripsit. Cap. XX.

ALix præterea literæ à Felice tū ad illos, tum ad Zenonem scriptæ fuerunt, quibus eos non modò concilij Chalcedonensis, verū etiā persecutionis in Africa, regnante Theodorico, excitatæ in memoriam redigeret. Scripsit porro aliam ad Acacium epistolam. Zeno autem rescripsit, eum frustra perturbatum verbis Ioānis: qui cum iureiurando se astrinxisset, nunquam omnino sedē episcopatus Alexandrini occupaturū, violata fide, & iureiurando neglecto, nullū nō sacrilegij genus admisisset. Petrū verò nō sine accurata de eius fide inquisitione ad sacerdotij gradum elatum fuisse, sed eum subscripsisse sua manu se fidem trecentorum, decem & octo sanctorum patrū, qui Nicææ olim in vnum conuenerunt, cui sanctum conciliū Chalcedonense consentit, approbare. Ista enim à Zenone scripta sunt his verbis. Debes pro certo cognoscere, & nostram pietatem, & Petrum sanctissimum, de quo ante dictū est, & omnes sanctissimas ecclesias, sanctissimum conciliū Chalcedonense amplecti & venerari: quod quidem concilium cum fide concilij Nicæni consentit. Extant præterea in Actis eiusdem concilij epistolæ tum à Cyrillo, quem supra posuimus, tum ab alijs monasteriorū præpositis Constantinopolis, tum ab episcopis & clericis Aegypti ad Felicem cōtra Petrū, vtpote hæreticum, & eos, qui cū eo cōmunicabāt. Qui autē ex domicilio monachorū, quos ἄκροι καίτοι vocāt, venere ad Felicē, Misinū & Vitalē ppter ea coarguerūt, & ad ipsorū vsq; Cōstantinopolim aduētū, Petri nomē clā & occultè in sacris tabulis legi cōsueuerat, ex eo autē ad præsens vsque tēpus, palam & aperte & Misinū ac Vitalē cū Petro cōmunicasse. Epistola quidē Aegyptiorum tum ista de Petro complexa est, tum etiam & Ioannes & ortho-

Vid. To. 1. concil. gen. fol. 959. & fol. 658.

EVAGR. HISTORIAE

& orthodoxus esset, & vt leges ecclesie postulant, ordinatus. Petrus autem ex duobus solum episcopis eadem erroris prauitate cum illo infectis, creatus, tū denique quod statim post Ioannis fugam, nulla non supplicij genera orthodoxis ab eo inflicta. Quæ omnia Acacio per quosdam, qui Constantinopolim venerunt significata esse, Acaciumque Petro in omnibus, quæ moliebatur, subsidio fuisse memorant.

Quod Symeones monasterii Insomnium monachus Romam profectus, eos qui Roma Constantinopolim missi erant, cum hæreticis communicasse accusat, quodque tum illos, tum qui cum Petro communicabant, ecclesia Romana abdicabat. Caput XXI.

Creuere etiam res istæ sermone Symeonis monachi, (qui fuit ex numero eorū, qui vocantur ἀνομιστοί) missi à Cyrillo ad Felicem. Nam Misinus & Vitalis ab eo fuere repræhensi, propterea, quod cum hæreticis communicarant, idque cum nomen Petri, vt hæretici palam in sacris tabulis recitaretur: quodque ea ratione multi simplices homines ab hæreticis in errorem inducerentur, qui affirmare non dubitarunt, Petrum ab episcopo Romano in communionem receptum esse. Addidit etiam Symiones cum quædam quæstiones rogarentur Misinum, & eius fautores, noluisse quenquam orthodoxorum in colloquium, venire vel literas reddere, vel quicquam contra veram synceramque fidem admissum accuratè examinare. Producebatur item in mediū Sylvanus presbyter, qui vna cum Misino & Vitali fuisset Constantinopoli, isque verba monachorum confirmavit. Lecta est præterea Acacij epistola ad Simplicium, quæ significabat, Petrum iam pridem & abdicatum fuisse, & filium tenebrarum declaratum. Quibus de causis Misinus & Vitalis de sacerdotij gradu dimouentur & à sacrosancta ac pura separantur communiōne, idque de sententia totius concilij, quod ista, quæ sequuntur,

*Vid. hæc
epistolā
Tom. I.
Concil.
Gen. fol.
958.*

quuntur, de Petro pronuntiavit, Petrum hæreticum iam pridem sententia sacræ sedis apostolicæ condemnatum, interdictum ecclesie, & anathemate multatum, ecclesie Romana non recipit: cui quidem licet nullum aliud crimen obijciatur, hoc profecto satis habet ponderis, eum quidem non posse orthodoxis præesse, quod ab hæreticis ordinatus fuit. Eadem concilij sententia hoc quoque complexa est: Acacium episcopum Constantinopolis grauisimo crimine dignum res ipsa declarauit: quippe qui tametsi literas ad Simplicium scripserit, & Petrum appellarit hæreticum, tamen idem ipsum iam Zenoni minime patefecerit, cum certe istud, si modo amaret Zenonem, præstare deberet. Verum imperatoris desiderio satisfacere, quam fidei consulere expetit. Sed ad ea, quæ deinceps explicanda sunt, sermonem transferamus. Extat epistola Acacij ad antistites Aegypti, Clericos, monachos, & ad populum vniuersum, qua eos schismate dissidentes conatur ad concordiam reducere. De quibus rebus scripsit etiam ad Petrum episcopum Alexandrinum:

*De turba Alexandria ac plerisque in locis aliis ob
Chalcedonense concilium suscitata.*

Caput XXII.

ITaque cum scisma Alexandria exardesceret, Petrus quibusdam episcopis, & monasteriorum præpositis persuasit, uti cum ipso communicarent: Leonisque etiam de fide decisionem, & Acta concilij Chalcedonensis, & eos, qui libros Dioscori & Timothei non reciperent, damnauit anathemate. Quinetiam alios plurimos, cum illis idem persuadere non posset, suis ipsorum monasterijs exturbauit. Quibus de causis: Nephalius Constantinopolim profectus, quid factum sit nuntiat Zenoni: qui animo propterea conturbatus, Cosmam unum ex satellitum suorum numero eum mittit: qui quidem grauisimis minis coargueret Petrum, quod tum contra literas Zenonis de concordia scriptas fecisset, tum sua asperitate grauem seditionem excitasset. At cum nihil Cosmæ succederet ex sententia, præterquam quod monachi expulsi eius opera, suis ipsorum monasterijs essent restituti, ad imperatorem reuertitur. Qua-

Ll

re impe-

re imperator rursus mittit Arsenium, Aegypti praesidem, & militum praesidiariorum praefectum: qui una cum Nephelio Alexandria profectus, de concordia inter eos constituenda verba facit: ac cum id illis non posset persuadere, nonnullos eorum mittit Constantinopolim. Et quanquam multa verba coram ipso Zenone de concilio Chalcedonensi fiebant, nihil tamen de eo conclusum est: quandoquidem Zeno illi neutquam omnino assensit.

De Phranita & Euphemio Constantinopolitanis, Athanasio, & Joanne Alexandrinis. Palladio & Flauiano Antiochenis, & aliis.

Caput XXIII.

INterea temporis, cum Acacius episcopus Constantinopolis communem universae carnis viam esset ingressus, Phranitas episcopatum illum cepisset. Cui cum literas ad Petrum de communicando inter ipsos scripsisset, respondit Petrus per literas, actaque concilii Chalcedonensis grauer perstrinxit. Vbi Phranitas, qui quatuor solum menses eo episcopatus munere fungebatur, e vita migravit, Euphemius episcopus illius urbis deligitur: qui cum literas Petri de mutua inter ipsos communione accepisset, animaduertenterque eas actis concilii Chalcedonensis anathema indixisse, valde animo commotus fuit, sequens a Petri communione penitus seiunxit. Vtraque istorum extat epistola, tum Phranitae ad Petrum, tum Petri ad Phranitam: quas quidem epistolas propter earum prolixitatem missas facio. Quapropter cum Euphemius & Petrus essent inter ipsos grauer dimicaturi, & synodus, altera aduersus alteram, conuocaturi, forte Petrus ante excessit e vita: in cuius locum successit Athanasius: qui quidem dedit operam, ut partes inter ipsas dissidentes, reconciliaret. Verum id efficere ideo non poterat, quod earum animi erant in tam varias & discrepantes sententias distracti. Idem Athanasius postea literis de communione mutua ad Palladium, qui post Petrum Antiochia rexerat episcopatum, missis idem ipsum, quod Petrus antea, de concilio Chalcedonensi praestare molitur. Idem quoque conatur Ioannes, qui sedem episcopatus Alexandrini post Athanasium obtinuit.

Porro

Porro Palladio, episcopo Antiochiæ morte extincto, & Flauiano in eius locum suffecto, Salomon, præbyter Antiochiæ, mittit ab illo Alexandriam cum literis de communicando inter ipsos mutuò, ad Ioannem: illiusque respòsum per literas Flauiano requirit. Ioâne mortuo, alter Ioannes episcopus Alexandriæ deligitur. Atque hæc quidem res ad aliquot annos, quibus Anastasius gessit imperium, (hic enim imperator Euphemiũ episcopatu eiecit) ad hũc modũ progressæ sunt: quas quidem, quo historia planior & magis perspicua redderetur, coactus sum ordine percèssere.

De Armati imperatricis Berinæ cognati interitu.

Caput XXIIII.

Zeno autem Armatum cognatum imperatricis Berinæ, quem à Basilisco ducem contra ipsum missum, muneribus ad suas partes pellexerat, & sociũ pro hoste effecerat, & Basiliscum filium eius Cæsarem Nicææ designauerat, de sententia Ili interficit. Nam Constantino polim profectus, & Armatum per dolum tollit è medio, & Basiliscum eius filium pro Cæsare sacerdotem creat: qui postea ad gradum episcopatus elatus fuit.

Armatũ aliàs.

De Theodorichi Scithæ, qui contra Zenonem Arma ceperat, morte. Cap. XXV.

Per idem tempus Theoderichus, Scythia genere, cõtra Zenonem arma ferre parat, & copijs suis in Thracia collectis, bellum gerit aduersus Zenonem: agrisque omnibus, qui ante pedes iacebant, vsque ad ostium Ponti vastatis, parum aberat, quin Constantinopolim cepisset, nisi quidam ex illius maxime necessarijs vehementer erga eum offensi, concilium de illo interimendo iniuissent: qui eum suorũ intellexisset maleuolentiã, retulit pedẽ, atq; nõ adeo multò post, in mortuorum numerũ ascriptus est. Verum quo genere mortis occubuerit, dicã: quod ita habet. Pro castris eius hasta cuspide bifida in sublimi suspensa fuit, more Barbarico. Deinde corpus suũ agitare exercereq; cupiens, equum sibi adduci iubet. Tũ absque mora (cuius

Ll 2 etiam

etiam in alijs rebus gerendis impatiens esse solet) in equū infilit. Equus autem, vtpote indomitus & ferox, cum nondum Theodoricus, pedibus vtrinque rite dispositis, firmè insideret, pedes anteriores tollit in sublime, ac posterioribus solum insistit erectus: adeo vt Theodoricus cum magna contentione cum eo luctaretur, & neque auderet eum freno, ne in ipsum caderet, retrahere, neque adhuc in sella firmè sederet, huc illucque sic volutaretur, vt hastæ suspensæ cuspidem vehementer agitaret: qui in eum impactus, latus grauitè vulneravit. Inde igitur in lecto coactus decumbere, paucis post diebus ex eo vulnere periit.

*De Martiano qui contra eundem bellum mouit,
& quid illi postea acciderit.
Cap. XXVI.*

His rebus confectis, Martianus cum Zenone inimicitias exercere cœpit: qui filius fuit Anthemij, qui Romæ imperauerat, affinis autem Leonis, qui ante imperium gesserat. Iste vbi Leontiam Leonis filiâ minorem natu vxorem duxerat, tyrannidem occupare molitur. Ac pugna graui in palatio cômmissa, & multis vtrinque cadentibus, Martianus aduersarios terga dare cogit: atque certe palatio potitus fuisset, nisi negotio, quod susceperat, in crastinum dilato, oblatâ occasione omisisset. Nâ occasio præceps est: quæ vt cum ad pedes accedit, forsân capi potest, sic cum quasi è manibus elapsa est, in sublime subuolat, ridetque insequentes: ac de reliquo omnem aditum ad se illis penitus præcludit. Itaque qui fingendi pingendiq; artem norunt, solent quidem in illius sincipite comâ adhibere, in occipiti velut abradere ad cutem: scitè admodum innuentes, quòd dum adhuc à tergo est, ab illis, qui comâ eius prehendant, teneri potest: verum vbi à fronte est, penitus auolat, nihil habens, quo à persequente capi queat. Quod plane euenit Martiano, qui vt tempus oportunum sibi datû amisit, sic idem ipsum de cætero reperire non potuit. Nam postero die à suis proditus, & relictus solus, confugit ad templum sanctorum apostolorum: indeque vi abstractus,

Orsi.

Cæsareâ Cappadociæ demigrat: ibique ad quosdam monachos se aggregans, postea dum latitare cuperet, deprehensus est: atque ab imperatore Tarsum vsque Cilici amandatus, coma abrafa, præbyter designatus est. Sunt ista quidem ab Eustathio Syro scripta pereleganter.

De Ili & Leontij tyrannide.

Caput XXVII.

Est apud eundem scriptorem Zenoné infinitas ferè insidias contra Berinam socrú suam struxisse: postea autem eam relegasse in Ciliciam: eamq; inde denuo ad arcem, quæ Papiriana dicitur, illo iam tyrannidem exercente, transtulisse: in qua excessit è vita. Res autem ab Illo gestas idem Eustathius perdiserte scribit, tum quemadmodum à Zenone insidijs appetitus effugerit, tum quo pacto Zeno eum, cui dederat mandatum, vt Ilú interficeret, morte multatur, capite ideo ceruicibus abscisso, quòd eum ob conatus frustrationem tali mercede compensare voluit. Illum verò, quòd facinus tentatum occultaret, ducem copiarum in Oriente militantium designavit. Is amicitia nõ cū Leontio solum, sed cum Marso etiam, viro spectato, & Pæprepe contracta, in partibus Orientis commoratus est. *Vide Cus. in vita Zenonis.*
Iam verò quòd narrat Leontius Tarsi Ciliciæ imperator renuntiatus fuerit, & quem fructum isti ex tyrannide sua perceperint, cum Theodorichus vir genere Gotthus, & apud Romanos in magno honore habitus, dux cum nostris, tum exteris copijs stipatus, contra eos emissus esset, quin etiam qua ratione miseri à Zenone pro benevolentia, quam versus illum præstiterant, trucidati, & præterea quòd Theodorichus, cognito Zenonis consilio & voluntate, ad antiquam Romam se receperit, idem Eustathius literis concinnè admodum persequitur. At quidam memorant Theodorichum, Zenone authore, vicisse Odoacrem, & ita tum Romam sibi subiecisse, tum se regé nuncupasse.

De Mammiano, & gestis eius.

Cap. XXVIII.

M Amianū temporibus Zenonis fuisse narrat Ioannes rhetor, Cum esset infimo loco natus ad ordinem senatorium peruenisse, eumque ædificium in suburbio Daphne, quod antiphorum dicitur (qui locus antea vites produxit, fuitque ad agriculturam idoneus) extruxisset, E regione Balnei publici, vbi posita est statua ænea, que hanc habet inscriptionem: MAMMIANVS AMATOR CIVITATIS. Idem præterea Ioānes scribit eum in vrbe duas regales porticus cum ob eximiam ædificationem valde magnificas, tum ob lapidum concinnitatem & splendorem in primis ornatas ædificasse: erexisseque tetrapilon, velut interstitium inter duas illas porticus interiectum, columnis & ænea materia pereleganter & exquisitè elaboratas. Ac nos quidem hæc porticus vidimus, que non nomen solū, verū etiam reliquias antiqui sui splendoris adhuc propterea retinent, quòd lapides ex Proconneso insula deportati, in solo constrati iacent: at ipsum tamen ædificium nihil insignium, quibus olim decoratum erat, omnino habet: siquidem ex veteribus eius ruinis nouum ædificium extructum est: nihil tamen ornatus illi veteri ex eo accessit. Quòd autem ad tetrapilon attinet à Mammiano ædificatum, ne vestigium quidem illius reliquum vidimus.

*Daphne
suburbii
Cōstant.*

Constantinopoli.

De morte Zenonis & Anastasii electione.

Caput XXIX.

C Vm autem Zeno absque liberis, decimo septimo regni sui anno confecto, comitali morbo extinctus esset, Longinus eius frater magnam adeptus potètiā, tametsi spem animo concepit, se imperio potiturum, tamè ea, que expectabat, minime est consecutus. Nam Ariadna Anastasio, qui nondū ad senatoriū ordinē ascenderat, sed solum in scolam Silentiariorum eorum, (sic enim dicitur) ascriptus erat, coronam imposuit imperatoriā. Commemorat porrò Eustathius annos ducètos septem à regno Diocletiani ad mortem Zenonis, & Anastasij designationem præterijssio: ab imperio autem Augusti, qui solus regnauit, quingentos triginta duos annos, & menses septem à regno

*Vide Cus.
in vita
Anasta.*

à regno Alexandri Magni regnis Macedonum octingen-
tos & triginta duos annos, & menses itidem septem: à Ro-
ma condita, & regno Romuli, mille & quinquaginta duos
annos, & menses præterea septem: à Troia capta, mille sex
centos & octoginta sex annos, & menses septem.

Iste Athanasius patriam habuit Epidamnium, quæ iã Dyr-
rhachium nuncupatur: ac non imperium solum Zenonis,
sed etiam eius uxorem sibi comparauit: & primum Longi-
num fratrem Zenonis officio fungentem Magistri, quæ ve-
rustiores præfectum ordinum aulicorum vocabant, mittit
in patriam: multisque alijs postea Isauris idem postulanti-
bus, ad suos reuertendi concessit potestatem.

*De Anastasio imperatore, qui cum nouare quic-
quam in ecclesiæ statu noluerat, ecclesiæ tum pla-
gis innumeris afflictæ sunt, tum complures ob id
episcopi eiectione. Caput XXX.*

Iste Anastasius, pacis studiosus, cum in rep. tum maxime
in ecclesiæ administratione nihil omnino rerum noua-
rû moliri voluit: imò verò oïbus modis elaborauit, vt
tû ecclesiæ sanctissimæ ab oï tumultu & perturbatione va-
carent, tum omnes, qui ipsius parebant imperio, summa
tranquillitate fruerentur, omni contentione & discordia
ex rebus tam ecclesiasticis, quàm ciuilibus prorsus sublata.
Quod autem ad concilium Chalcedonense attinet, illud
id temporis neque palam in ecclesijs sanctissimis prædica-
tum fuit, neque ab omnibus reiectum. Nam singuli ecclesi-
arum præsides, pro suo arbitratu, in ea re egerunt. Atque
vt nonnulli decretis in eo concilio editis firmæ & constan-
ter adhæserunt, & ne syllabam de rebus in illo definitis re-
mittere, imò verò ne literæ mutatione admittere voluerû,
quin etiam ab illis, qui eiusdem decreta repudiabant, ma-
gna cum animi confidentia refugerunt, recusaruntque pe-
nitus cum illis communicare: sic alij non solum illud
concilium, & eius decreta reiecerunt, verum etiam tum
illud, tum Leonis de fide decisionem damnarunt anathe-
mate. Alij verò epistolâ Zenonis de concordia mordicus

reuerere, idq; cum inter se utrū vna, an duæ sint in Christo naturæ, grauitèr dissiderent. Ac pars eorum ipsa literarum compositione decepti sunt: pars ad pacem se magis inclinauerunt: vsque adeo vti omnes ecclesiæ in separatas factiones diuiderentur, & earum præsidēs inter ipsos minimè communicare vellent. Vnde plurimæ dissentiones tum in Oriente, tum in Occidente, tum in Libya ortæ sunt, dum episcopi Orientis neque cum episcopis Occidentis, neq; cū episcopis Libyæ, neque ipsi vicissim Orientalibus in gratiam reduci poterant: sed res ad maiorem absurditatem in dies prolapsa est. Quippe antistites Orientis, nec secum ipsi communicare voluerūt, nec Europæ præterea, & Libyæ episcopi, nedum cum exteris. Quas res cum Anastasius imperator animaduerneret, episcopos, sicubi eos nouis rebus studentes, aut quenquam præter consuetudinem illorum locorum, in quibus ætatem degebat, concilium Chalcedonense prædicantem, aut idem ipsum damnantem anathemate comperiret, exturbauit. Ac primum Euphemium, vt suprâ scripsi, eiecit Constantinopoli: deinde Macedonium: cui successit Timotheus: Antiochia porro Flavianum expulit.

Monachi Palestinæ ad Alcisonem de Xenaja monacho, & alijs quibusdam epistola. Cap XXXI.

AT qui sunt literæ de Macedonio & Flauiano à monachis Palestinæ ad Alcisonem his ferè verbis scriptæ. Cum Petrus exiuisset de vita, Alexandria, Aegyptus, & Libya inter se denuo dissidere cœperunt: reliquæque partes versus Orientem contra se ipsæ digladiari: quandoquidem ecclesiæ versus Occidentem, non alia conditione cum illis communicare volebāt, nisi præter Nestorium & Eutychem, & Dioscorum, etiam Petrū cognomine Mongum, & Acacium anathemati addicerent. Itaque cum ecclesiæ totius orbis terrarū hoc loco crāt cōstitutæ, fautores Dioscori & Eutychem fuere ad minimum plane numerū redacti. Ac cum parum abesset, quin fuissent funditus à terra sublati, adeo vt non amplius inter homines versarentur, Xenajas quidam, à Deo reuera ζέως, id est, peregrinus, nescio quid apud animum proponens, aut quas

aut quas inimicitias contra Flavianum susceptas ulcisci cupiens, simulata fidei specie, ut multi prædicant, hominum animos aduersus eum concitare, eique tanquam Nestoriano obrectare cœpit. Ac cum Nestorio vnâ cum eius errore anathema indixisset, ex illo digressus, ad Dioscorum & Theodorum & Theodoritum, & Ibam, & Cyrum, & Eutherium, & Ioannem, & ad alios nescio quos, neq; vnde collectos trãsit: quorum alij reuera Nestorij doctrinam tuebantur: alij, quoniam eiusdem doctrinæ in suspicionem venerant, Nestorium anathemate damnabant, inque ecclesiæ communionem conuiescebant. Istos omnes inquit, Xenaias Nestorij olentes hæresim, nisi anathemate damnaueris, tu ipse Nestorij errori fauere videberis, etiam si ei cum sua doctrina & opinione millies anathema edixeris. Idem porro Xenaias per literas cum eos, qui Dioscori errorem sequebantur, tum hæresis Eutychnæ patronos commouit, persuasitque ut ipsi contra Flavianum subsidio essent, non tamen Concilium, sed personas duntaxat, de quibus ante dictum est, anathemate damnari postularent. Quibus cum Flavianus episcopus diu restitisset, alijque se cum Xenaiâ contra eum coniunxissent, ut Eleusinus episcopus urbis cuiusdam Cappadociæ minoris, & Nicias episcopus Laodiciæ, quæ est in Syria, & ex alijs locis alij (quorum criminationes quas emulatione nimis abiecta adducti Flauiano inferebant, non nostrum est, sed aliorum certè commemorare) tandem Flavianus ratus illos, propter hos, quibus anathema denuntiari cupiebant, placatos fore, cessit eorum contentioni. Ac cum scripto personas illas anathemate damnasset, scripsit ad imperatorem. Etenim animum eius isti contra Flavianum, utpote opinionis Nestorij patrocinium suscipientem, commouerant. Neque his rebus contentus Xenæas, poscebat denuo à Flauiano, ut tum contilium ipsum, tum eos, qui duas naturas in domino esse dixerunt, carnis alteram, alteram diuinitatis, anathemati addiceret. Quem eius postulationi nequitiam obsequentem, rursus ut Nestorianum, accusat. Postremò cum de ijs rebus vehementer certatum esset, & patriarcha Flauiano formulam fidei edidisset, in qua ingenue fatebatur concilium quantum ad abdicationem Nestorij

*Concilij
Chalceda
nense.*

EVAGR. HISTORIAE

& Eutyche patinebat approbandum esse, at quantum ad de-
 cisionem & doctrinam fidei non item, rursus illum, ut sub-
 dole ac latenter errori Nestorij patrocinantem se adortu-
 ros minantur, nisi tum concilio ipsi, tum illis, qui duas na-
 turas in Domino esse dixerunt, alteram carnis, diuinitatis,
 alteram, anathema denunciare vellet. Isauros praeterea ver-
 borum fuce & fallacijs in suam pertrahunt sententiam, for-
 mulamque fidei componunt, in qua concilium vnà cum il-
 lis qui duas in domino esse naturas dixerunt, anathemati
 addicunt. & ad extremum se separant à Flauiano & Macedo-
 nio, & ad alios, qui formulæ illi subscribebant, aggregant.
 Interea etiam postulant ab episcopo Hierosolymitano vt
 formulam fidei scriptis prodant: quam cum edidisset, per Di-
 oscori sectatores mittit ad imperatorem. Quam fidei for-
 mulam illi tandem proferunt, in qua iam tum comprehen-
 sum fuit, eos anathemate damnatos, qui duas in domino na-
 turas esse asserbant. Attamen ipse episcopus Hierosolymi-
 tanus, eâ ab illis deprauatam constanter affirmans, aliam in
 medium producit, in qua nullum tale continebatur anathe-
 ma. Nec plane mirum. Etenim sanctorum patrum libros se-
 pe deprauarunt, multosque Apollinarij libros Athanasio,
 Gregorio cognomento Thaumaturgo, id est, qui eximia e-
 debat miracula, & Iulio, inscriptionibus commutatis, attri-
 buerunt: quibus quidem libris plurimos in suum impium
 errorem induxerunt. Poposcerunt item formulâ fidei à Ma-
 cedonio scriptis mandatam: qui fidem trecentorum 10. &
 8. Nicæ olim, & quinquaginta etiam Constantinopoli,
 conuocatorum, solum se noscere asseuerâter affirmavit, atq;
 Nestorio, Eutyche, & ijs, qui duos filios aut Christos esse
 statuunt, aut naturas diuidunt, indixit anathema: & tamen
 nec concilij Ephesini, quo abdicatus fuit Nestorius, nec
 Chalcedonensis, quod abdicauit Eutychem, vllam men-
 tionem fecit. Qua de re monachi Constantinopolitani graui-
 ter commoti, se à Macedonio episcopo separant. Interim
 Xenaias & Dioscorus, cum multos episcopos sibi adiunctos
 haberent, adeo molesti fuere illis, qui anathema nolebât de-
 nuntiare his, quibus ipsi anathema denuntiari cupiebât, vt
 intolerabiles & non ferendi viderentur: quorum nonnullos,
 cum cedere nolent, per falliciam exilio mulctandos cura-
 runt.

erunt. Ad hunc modum igitur Macedonius, Ioannes episcopus Palti, & Flavianus, solum vertere coacti sunt. Sed de monachorum literis haecenus.

*De Macedonij Constantinopolitani Episcopi,
& Flauiani Antiocheni electione.*

Caput XXXII.

SED quæ occultè animum Anastasij angerent longe diuersa fuere. Nam cum Ariadna haberet in animo Anastasium habitu induere purpureo, Euphemius episcopus vsque eo cõsentire noluit, quoad Anastasius, Chirographum iureiurando confirmatum ei dedisset, quod plane declararet, eum si scepra susciperet imperij, fidem synceram seruaturum, nihilque rerum nouarum introducturum in sacrosanctam Dei ecclesiam: quod Chirographum Macedonio sacri thesauri custodi tradidit. Factum autem est istud propterea ab Euphemio, quod Anastasius putabatur à nonnullis errore Manichæorū infectus esse. Vbi verò Macedonius ad sacerdotij dignitatē ascendit, voluit Anastasius Chirographum suæ cõfessionis recipere: quippe dedecori, inquit est imperio, si Chirographum illud reseruetur. Cui postulationi cū Macedonius strenuè resisteret, seq; fidem minimè proditurum cõstanter asseueraret, Anastasius imperator insidias cõtra eum tẽdere cõcepit, ad eum sanè finẽ, vti episcopatu exturbaret. Itaq; tandẽ accedunt adolescẽtes calūniatores, qui tũ se tũ Macedonium flagitiosi cuiusdam facinoris falso reos agunt. At verò vbi Macedonius genitalibus carere deprehensus fuit, ad alias fallacias se conuertunt: nec destiterunt, quoad cõsilijs Celeris aulicorū Ordinũ p̄fecti, ex occulto sede episcopali dimouissent. Istã Flauiani expulsionem aliq; quoq; res secutæ sunt. Nam ipsi ab hominibus ætate prouectissima, qui ea quæ acciderant Flauiano, firmè memoria tenebãt, accepimus, quod à Xenaiã (fuit hic quidẽ episcopus Hierapolis vrbis Antiochię finitimæ, Græcoque vocabulo Philoxenus appellatus) monachi Cynegeç (sic enim vocatur) qui apud gentẽ, q̄ Syrorū primaria est, accolunt, persuasi, frequẽtes cum tumultu & summa confusione Antiochiã precipites feruntur, vi Flavianum coacturi, vt tũ cõcilio Chalcedonensi, tum decisioni Leonis anathema indicat. Quod
eum Fla-

EVAGR. HISTORIAE

cum Flavianus valde ægrè ferret, & monachi impetu inflarent, populus ciuitatis, seditione conflata, tam magnam cædem fecere monachorum, vt multi eorum, atque adeò fere innumerabiles Orontem fluuium, corporibus fluctibus conditis, pro sepulchro haberent. Euenit porro aliud huiusce nihilo inferius. Monachi enim, qui Cœlosyriam, quæ iam Syria minor dicitur accolebant, quique amore incredibili ac studio erga Flavianum propterea incendebantur, quòd vitam monasticam in cœnobio in agro (huic quidem nomen est Tilmogium) posito, properat Antiochiam eo quidem concilio, vt Flavianum propugnaret, vt ex eo non exigua incommoda contingerent. Quamobrem Flavianus, siue prioribus de causis, siue de posterioribus factum, siue de vtrisque eiectus fuit, & ad Petras incolendas, quæ sunt in vltimis oris Palæstinæ sitæ condemnatus.

De Seuero Antiocheno Episcopo.

Caput XXXIII.

Flavianus igitur in exiliū eiecto, Seuerus ad episcopatū Antiochiæ delatus fuit: anno quingentesimo sexagesimo primo post illud nomen ciuitati impositum mense Nouembri: iam verò, hoc est tempore, quo ista à me scribuntur, anno sexcentesimo quadagesimo primo. Huic Seuerus patria fuit Sozopolis, vrbis Pisidiæ: qui antequam episcopatu potitus sit, Beryti in oratione forensi ac iudiciali se exercuit. Verùm simul ac in sacro templo Leontij, diuini martyris, quem Tripolis Phœnicæ vrbis maritima colit, fuit Lauacro baptismi tinctus, se à legum studio ad vitam monasticam transtulit: quam quidem vitam traduxit in monasterio, quod medium locum inter urbem Gazam & oppidum Maiumam occupat. In quo loco Petrus Iberus, qui eiusdem Gazæ fuerat antistes, quique cum Timotheo Aeluro fugerat, eisdem incedens gradibus, hominum sermone post multum prædicatus fuit. Porro autem Seuerus, de quo instituitur oratio, cum Nephelio, (qui antea eiusdem cum eo sectæ & opinionis fuisset, nimirum quòd vna in Christo natura sit, postea tamen Concilio Chalcedonensi, & doctrine eorum, qui duas naturas in domino nostro Iesu Christo inesse asserunt, consensit) in disputationem ve-

nem veniens, à Nephelio & eius fautoribus vnà cum alijs
 compluribus, qui in eadē fuere opiniōe, è monasterio suo
 pulsus est. Inde igitur Constantinopolim rectà se contu-
 lit, pro se, quoque illis, qui cum eo eiekti erant, legationem
 obiturus: sicque imperatori Anastasio, sicut traditum est ab
 eo, qui vitam Seueri scripsit, notus esse cœpit. Itaque lite-
 ras scripsit ad suos fautores de mutua inter se communio-
 ne, in quibus nominatim Concilium Chalcedonense ana-
 themate damnauit. De qua re literæ monachorum scriptæ
 ad Alcisonem ista loquuntur. Literæ Timothei, qui iam e-
 piscopus Constantinopolitanus est, de mutua communio-
 ne hic in Palæstina receptæ sunt. At abdicatio Macedonij,
 & Flauiani, qui etiam literæ Seueri de mutua communio-
 ne reiectæ fuerunt. Porrò qui eas literas huc attulerunt, de-
 decore & contumelia merito sanè affecti (populus namque
 ciuitatis & monachi contra eos concitati erant) fuga salu-
 tem sibi quæsiuere. Hoc quidem in loco res fuere Palæsti-
 næ. Qui autem ecclesiæ Antiochenæ paruerūt, partim fue-
 runt vnà cum cæteris in errorem inducti, ex quorum nu-
 mero fuit Marinus episcopus Beryti, partim vi & necessi-
 tate compulsi, literis Seueri de mutua communione, (quæ
 non concilio solum, verùm etiam cæteris omnibus, qui du-
 as naturas, siue proprietates in domino inesse, alteram car-
 nis, diuinitatis alteram, asserēbant, anathema indixerunt)
 consentiebant. Verùm quos necessitas ad consentiendum
 compulerat, hi postea mutata sententia, se ad ecclesiam re-
 uocarunt. Ex quorum numero fuerunt episcopi qui eccle-
 siæ parebant Apamæ. Erant verò alij, qui omnino con-
 sentire noluerunt: ex quibus erant Iulianus episcopus Bos-
 stri, & Epiphanius Tyri episcopus, & alij nonnulli, vt fer-
 tur, episcopi. Isauri autem, qui iam resipuerant, ob priorem
 suum errorem se ipsi condemnarunt: Seueroque & eius se-
 ctatoribus denuntiarunt anathema. Alij episcopi, & Cle-
 rici, qui sub Seuero erant, ecclesijs suis relictis fugerunt: in-
 ter quos est Iulianus episcopus Bostri, & Petrus Damasci
 episcopus, qui hic vitam degunt: Mamas item, alter è duo-
 bus illis, Dioscorianis, qui duas ab initio naturas asserē-
 bant: quorum arrogantem pertinaciam, ab illis ipsis ad id
 quidem coactus, Seuerus condemnauit. & paulò infra. Mo-
 naste-

nalte-

EVAGR. HISTORIAE

nafteria autem, tum quæ hic sunt, tum quæ Hierosolymis, Dei iuante gratia, in recta fide consentiunt: aliæque plurimæ ciuitates & episcopi eodem modo. Pro quibus omnibus, & pro nobis quoque tu, sanctissime domine, & pater, noster honoratissime præcari digneris, ne intremus in tentationem.

De missa ad eum à Cosma & Seueriano abdicatione. *Caput XXXIII.*

Quoniam autem istæ literæ memorant Episcopos, qui ecclesiæ Apamææ parebant, à Seuerio descivisse, deinceps ponamus in medio, quod à Patribus nobis traditum est, licet nulla historia hucusq; comprehensum. Cosmas, qui nostræ Epiphaniæ Orontem fluuium tangentis episcopatum gessit, & Seuerianus episcopus Arethusa, vrbis finitimæ, literis Seueri de mutua communione grauius offensi, primum se ab eius communione segregarunt: deinde libellum abdicationis ad eum iam tum episcopatum Antiochiæ administrantem mittunt: quem libellum tradunt Aureliano, præcipuo Epiphaniæ diacono, qui, quoniam Seuerum extimescebat, & tam illustris episcopatus amplitudine reuerbatur, vt primum venit Antiochiã, induit se veste muliebri, & ita ad Seuerum accedit: seque ipse effœminatum & mollem ostendit, mulieremque omnino esse simulat: atque velamine, quo caput obuoluebatur, ad pectus vsque demisso, lamentari, & exili voce velut ex imis præcordijs ducta obtestari cœpit, Seueroque prodeunti, libellum abdicationis dat: & clam omnibus, ex turba, quæ sequebatur Seuerum, euadit, fugaque sibi ante salutem parat, quam Seuerus, ea, quæ libellus complectebatur, potuisset cognoscere. At Seuerus, quanquam libellum recipiebat, & quæ in eo scripta erant, satis intelligebat, tamè in sua sede episcopali firmè perstitit ac mortem vsque imperatoris Anastasij. Vbi autem Anastasius de his, quæ Seuerio acciderant, certior factus est (facinus namque tam benignè & clementer ab Anastasio editum, hoc loco commemorandum est) mandatum dat Asiatico, præfecturam Libæesæ, quæ est in Phœnicia

nicia gerenti, vt Cosmam & Seuerianum suis sedibus expelleret, propterea quòd Seuero libellum abdicationis miserant: qui cum venisset in orientem, & multos Seueriani & Cosmæ doctrinis adhærescentes, & suas ipsorum ciuitates strenuè propugnantes reperiret, retulit ad Anastasium hos sine sanguine non posse suis sedibus exturbari. Itaque tantum in Anastasij animo insedit clementiæ & mansuetudinis, vt per litteras Asiatico planè significaret, se velle nullum facinus aggredi, quantumuis magnum & memorabile, si vel gutta sanguinis pro eo fundenda esset. Hic quidem ecclesiarum totius orbis terræ status fuit, dum regnaret Anastasius: quem nonnulli, tanquam concilij Chalcedonenfis aduersarium existimantes, ex sacris tabulis exemerunt: Hierosolymis autem anathema fuit illi denuntiatum.

De Tyrannorum Isaurorum euerfione.

CAPVT XXXV.

NON fuerit forsan ab eo, quod sumus antè polliciti, alienum, si alias quoque res Anastasij temporibus gestas huic hystoriæ attexamus. Longinus Zenonis frater, cum in patriam, vt antè dixi, venisset, bellum palam contra imperatorem parat: & multis copijs vndique collectis, (quibuscum episcopus duntaxat prouinciæ Apamiæ, quæ est in Syria, coniunctus fuit) vnà cum Isauris & ipse quoque Isaurus ad bellum gerendum proficiscitur. Cui bello finis tandem imponebatur, partim quòd Isauri, qui vnà cum Longino ad bellum iuerant, penitus deleti, partim quòd Longini & Theodori capita à Ioanne Scytha Constantinopolim missa fuere: quæ quidem capita imperator palis alligata, in loco, cui Sycæ nomen est, è regione Constantinopolis in vltiore maris littore sito suspendit: gratum sanè spectaculum propterea Constantinopolitanis, quòd ipsi à Zenone & Isauris grauibus antè affecti fuissent incommodis. Alter porro Longinus, cognomento Selinuntius, qui magnâ partè tyrânidis pariter occupauerat, & Indus vnà, à Ioanne cognomine Cyrtro viui capti ad Anastasium mittuntur, quæ res animos

Selinuntius à Cusp. dicitur.

quia

EVAGR. HISTORIAE

tum imperatoris, tum Constantinopolitanorum magnopere recreavit: quippe & Longinus, & Indus, catenis ferreis collis eorum circumiectis, instar triumphi, per plateas ciuitatis, & per circum ducebantur. Atque ea de causa, quæ iam ante vectigalia Isaurica dicebatur, (erant quidem ista; summa auri ad quinque millia librarum, quæ quotannis Barbaris pensitari solet) in thesauros imperatoris impotata fuere.

De Sceneris Barbaris, quod fœdera cum Romanis sanxerunt. Cap. XXXVI.

BArbari porro, (quos *σκυθῆτες*, id est in castris & tabernaculis habitantes vocant) arrogantia elati contra imperium Romanum non sine suo damno arma ferunt: Mesopotamiam, vtramque Phœniciam; & Palæstinam depopulantur: qui quidem à ducibus cuiusque prouinciæ grauius & acerbè afflictati, in posterum, fœdere cum Romanis omnium suorum nomine pacto, conqueuerunt.

De Abidæ obsidione, & edificatione Daras. Caput XXXVII.

Persæ præterea, ruptis fœderibus, & proprijs sedibus relictis, Cabade ipsorum rege duce, primum in Armeniam incursionem faciunt: atque oppido, quod Theodosiopolis vocatur, capto, Amidam, urbem Mesopotamiæ satis munitam accedunt: eamque obsidione capiunt: quam imperator Romanus non sine multis molestijs ac laboribus recuperavit. Quod si quisquam studio ducitur istas res ad vnguem (vt aiunt) cognoscendi, & omnes peruestigandi accurate, Eustathium legat, à quo disertè admodum summoque cum labore & exquisita elegantia narratæ literisque prodita sunt: qui cum historiam ad tempus, quod nos iam persequimur, deduxisset, & ad annum duodecimum regni Anastasij finem scribendi fecisset, excessit è vita. Hoc bello cōfecto, Anastasius locum quendam Mesopotamiæ, qui Daras dicitur, in extremis imperij Romani finibus situm, & velut terminum, quo altera resp. ab altera, distin-

distinguitur, ex agro in ciuitatem mutauit: ac primum muro fortissimo circumdedit: deinde varia ædificia eaque eximia, in illo extruxit, vt ecclesias, & alias sacras ædes: vt regales porticus, balnea publica, & alia id genus, quibus illustres vrbes magnificè & egregiè adornari solent. Ferunt autem nonnulli locum illum ideo Daras appellatum, quòd Darius ibidem ab Alexandro rege Macedonum, Philippi filio penitus deuictus fuit.

De muro longo. Cap. XXXVIII.

Idem porro imperator opus planè amplissimum, & cum primis memorabile ædificauit (quod longus Murus appellatur) in Thracia in loco commodo situm: quod abest Constantinopoli ad summum ducētis & octoginta stadijs. Mare vtrumque complectitur ad quadringenta & viginti stadia, instar freti cuiusdam: & urbem ferme infulam, pro peninsula efficit: transportatq; eos, quibus libitum est nauigare, à Ponto ad Propontidem, & mare Thracium cū summa securitate. Barbaros denique, qui ex Ponto Euxino, & Cholchide, & Meotide palude excursionses faciunt, quique ex locis vltra Caucasum, & qui ex Europa erumpunt, arcet repellitq;.

De Chryfargyro vt vocant, quod Anastasius diruebat. Caput XXXIX.

Est præterea res supra modum illustris, & plane diuina ab eodem imperatore in tributo quod Chryfargyrū dicitur, tollendo gesta. De qua quidem dicitur, vel lingua Thucydidis, vel alia pleniore disertioreq; opus esset. Ipse tamen dicam, non tam oratione, quam ipsius rei dignitate fretus. Amplæ & eximiæ reipub. Romanorum tributum sceleratum, deo inuisum, & ne ipsis quidem Barbaris, nedum Christianissimo Romanorum imperio dignum impositum fuit, quod ad tempora Anastasij, qua de causa non equidem habeo dicere, neglectum, ipse regificè & cum summa omnium commendatione sustulit. Impositum verò fuit cum alijs compluribus, qui quæstu viciū sibi quæritabant, tum meretricibus, qua corporis pulchritu

Min dinem

111
 dinem habebant venalem, & effuse ac libidinoſe ſtupris
 in abditis & occultis locis ciuitatis, id eſt in ganeis ſe de-
 debant, tum præterea omnibus, quos ſcortari non pude-
 bat: qui non naturam modò, verum etiam ipſam rem-
 publicam dedecore & ignominia affecerunt, uſque adeo
 uti quæſtus inde perceptus, non aliter atque lex quædam,
 eos, qui tam turpis flagitij cupiditate flagrant, velut
 voce emiſſa, ad id quidem impelleret, & qui in locis
 ſingulis impium illud, & nefarium tributum, quod
 ex eiufmodi ſceleribus cogi ſolet, colligebant, idem
 ipſum ſingulis quadriennijs ad ſummum & primarium ma-
 giſtratum deferebant, adeo ut non minima tributorum re-
 gni pars cenſeretur, & in priuatis ſcrinijs (ſic enim nun-
 cupant) reponeretur: & qui rerum eiufmodi cenſores
 extiterunt, illud munus non obſcurorum & ignobilium
 eſſe, ut reliqua officia, quæ in republica geruntur, exiſti-
 mabant: quod cùm Anaſtaſius intellexiſſet, detuliſſetq; ad ſe
 natum, & ſcelus eſſe ac faciſ inauditum oſtendiſſet, de-
 creuit ſtatuitq; ut omnino tolleretur: quinetiam ſche-
 das, quæ rationem exactioſum complectebantur, igni cre-
 mandas tradidit. Porro autem cum in animo haberet deo
 velut ſacrificium in ea nequitia delenda offerre, quò ne
 cuiquam poſt eum integrum eſſet veteres illas turpitudines
 denuo reuocare, ſimulat ſe in mœrore eſſe, & temeritatis
 ſe ipſe atque extremæ dementiæ inſimulat, nimium, inqui-
 ens, ſe inani gloriæ tribuiſſe, & eo pacto reipub. neglexiſſe
 vtilitatem: propterea quòd tam amplum tributum tãque
 antiquitus inceptum, & tam longo temporis ſpatio conti-
 nuatum confirmatumq; tam imprudenter & inconſulto ab-
 rogauerat, neque proſpexerat pericula inde impendentia,
 vel ſumptus ex eo in militiam ſuppeditatos, quibus reſp.
 tanquam mœnibus defendi ſolet, vel eos, qui ad cultum
 Dei ab eodem conferuntur. Poſtremò conſilio, quod
 intendebat, intra animi ſui cogitationem occultato, denũ-
 tiat ſe velle tributum illud in integrum reſtituere: atque
 eam ob cauſam eos, qui tributo colligendo præſuiſſent, ac-
 ceſſit ad ſe, docetq; facti ſe pœnituiſſe, nec habere, quid
 agat, aut quo modo culpam ſuam præſtet, præſertim cum
 ſcedæ quæ ratione ac ſummâ exactioſis demonſtrare pote-
 rant,

rant, essent igne penitus absumptæ. Atque cum illi non simulatione vlla, sed verè & ex animo factum ideo deplora-
rent, quod inde iniusta iniquaque merces ipsis suppetere con-
sueuerat, & similiter cū Athanasio tributum nõ posse resti-
tui affirmarent, hortari atque adeo orare cœpit, vt omnibus
modis peruestigare pergerent, si forte possent ex omnibus
tabulis, quæ in singulis locis reseruatae essent, elicere totius
tributi exigendi ratione. Itaque singulis summam pecuniæ,
quam in tabulis colligendis consumeret, misit: imperauit
que vt quæque Scheda, quæ ad huius rei declarationem face-
ret, quocumque in loco inueniretur, ad ipsum apportaretur:
quod accurata consideratione, & valde exquisita hæc res de-
nuo sarciri, & in integrum restitui posset. Postea verò quæ,
aliquo temporis spatio interiecto, reuertissent hi, quibus
datū fuisset negocium, Anastasius gestire lætitia & gaudio
exultare visus est. Nam lætabatur admodum, quod ea, de
quibus tantū laborauerat, reuera iam esset consecutus. Ro-
gat, qua ratione tabulas repperissent, & apud quos, & si quid
apud quæquam quod ad tale institutum faceret, etiamnum
reliquum esset. Cū autē illi multos se labores in illis in v-
num cogendis collocasse asseuerarent, iuraretque per ipsum
imperatorem nullam iam Schedam in tota rep. Romana re-
manere, quæ tributi rationem posset ostendere, rursus ma-
gnum rogū incendi, Schedasque apportatas, in eo cõburi,
& cineres aqua oppleri obruique iubet: eo quidē animo &
consilio, vt tributi illius ratio ita penitus deleretur, vt nec
fauilla, nec cinis, nec vllum denique literæ ex schedis iam
combustis vestigiū appareret. Verum ne dum Anastasij fa-
ctum in hoc tributo tollendo tanta laude efferimus, ig-
norare videamur, quæ de eo veteres suis indulgentes affe-
ctibus tradiderint, deinceps ea ponemus in medio, & ex re-
bus ab illis ipsis cõmemoratis perspicue falsa ostendemus.

*De ijs quæ Zosimus scripsit de Chrysargyro &
Constantino imperatore.*

Cap. XL.

Zozimus vnus eorū quī nefariæ & execrabilī Gētiliū
religioni dediti sunt, iracūdia propterea cōtra Cō-
stantinū inflāmatu, & primus ex imperatoribus, dete-

Mm 2 stabili

stabilis Gentilium superstitione relicta, religionem Christianam amplexatus est, narrat tributum, quod Chrysfargyrum dicitur, ab eo primum excogitatum, sancitumque; ut ad quartum quæque annum illud idem pensitaretur. Alijs item infinitis maledictis piû & magnificum Constantinum lacerat. Nam ait eum cum alia nonnulla mala contra homines cuiusque; fortunæ & conditionis inuenisse, tum Crispum filium miserandum in modum occidisse, tum Faustam coniugem in balneum extra modum exardescens conclusam, è medio sustulisse. Et cum de tam nefandis cædibus à suis sacerdotibus expiari laboraret, minimeque, quod volebat, consequeretur, (illos enim plane respõdisse, eas nõ posse expiari) forte in Aegyptium qui ex Iberia venerat, incidisse, & persuasum ab eo fidem Christiani hominis, vim habere peccati cuiusque tollendi, ea ex animo amplexatum, quæ Aegyptius ipsi tradiderat. Deinde patrio de religione instituto relicto, impietatem, ut iste prædicat, sectari aggressum esse. Quod autem ista omnino falsa sint, mox ostendam: interim ista de Chrysfargyro dicta sint.

*intelligit
sacerdoti
bus simu
lachrorum*

Inuectiua in Zosimum propter nephariam eius in Constantinum & Christianos maledicentiam.

Caput XLI.

TV dæmon scelerate & crudelis ajs Constantinum, cum Urbem Romæ parem exstruere constitueret, primum in agro Troadis & Ilij, amplam & illustrem civitatem condere aggreditur: atque fundamentis iactis, muroque in sublime erecto, vbi Byzantium locum ad eam rem commodiorem repperit, Sic sepsit moenibus, sic urbem antiquam amplificavit, sic splendore illustravit ædificiorum, ut Roma, quæ pedetentim, multorum annorum spatio, creverat, non multo videretur inferior. Dicit præterea eum populo Byzantij frumenti congiarium tribuisse: & magnam vim auri his, qui Byzantium commigrabant, ad ædes sibi extruendas largitum. Addis quoque (tuis enim verbis utar) summam rerum, ad Constantium, Constantino iam patre mortuo, mortuis etiam fratribus, rediisse: & Constantium, cum Magnentius & Britannio tyrannidem occuparent,

parent, Britannioni pacem suadere aggressum: atque am-
 bobus exercitibus in vnum coactis orationem habuisse, mi-
 lites redeigisse in memoriam patris sui in eos liberalitatis
 & magnificentiæ, quo duce multas hostiũ copias proflig-
 assent, & à quo amplissimis muneribus donati fu-
 issent. Vt primum verò milites ista audiuerant. Bre-
 tannionem veste regali nudarunt, dignitatis gradu spo-
 liatum ad Constantium, velut priuatum deducunt: qui
 certe à Constantio (quem vnà cum patre tantis conuitijs
 confectaris) nihil pertulit incommodi. Quemadmodũ
 fieri posset, vt qui tam liberalis tamque magnificus fuisset,
 idem ipse adeo sordibus & parcus existeret, vti tale &
 tam nefandum tributum suis imponeret, equidem peni-
 tus ignoro. Quòd autem neque Faustam, neque Cri-
 spum interemerit, neque ab vllò Aegyptio propterea my-
 sterijs nostræ religionis initiatus sit, audi, quæso, quid Eu-
 sebius cognomine Pamphilus de his rebus scribat: qui
 eodem tempore cum Constantino & Crispo vixit,
 & cum illis multum versatus est. Tu verò ea quæ
 ne audiisti quidem, nedum quæ vera sunt, scribis:
 qui quidem longo tempore post, Arcadio videlicet, &
 Honorio regnantibus, scripsisti, vel post illorum ætatem.
 Eusebius autem in octauo libro historiæ ecclesiasticæ
 scribit hæc hisce ferè verbis.

Non longo temporis interuallo interiecto, imperator *Lib. 8.*

Constantius, qui & vniuersam vitam placidissime institu *cap. 26.*

erat, & erga subiectos suos beneuolentissimè animatus e-

rat, & erga Dei verbum amicissimè affectus, filium suum

ingenuum Constantinum, imperatorem, & augustum

pro se relinquens, communi lege naturæ finem viuendi

fecit. Et paulo infrà: Huius filius Constantinus, sta-

tim vt imperij gubernacula suscepit, imperator sum-

mus, & Augustus cum ab exercitibus, tum multò an-

te ab ipso summo omnium imperatore Deo declaratus,

se paternæ pietatis erga nostræ religionis disciplinam æ-

mulum & imitatore præstitit. Quinetiam sub finem

totius historiæ his verbis vtitur. Constantinus, Max.

Victor, omni pietatis genere ornatus, vnà cum filio *Lib. 10.*

Crispo imperatore Deo Charissimo, & patris rebus in *cap. viii.*

Mm 3 omni-

EVAGR. HISTORIAE

omnibus similis, Orientem in suam redegit potestatem. Non tantum profecto laudis Eusebius, cui post Constantinum vita suppetebat, Crispo tribuisset, si à patre fuisset interfectus. Theodoritus porro scribit Constantinum in ipso extremo ætatis tempore Nicomediae baptismi lauacro tinctum: illudque ad id temporis propterea distulisse, quòd magnopere cupiebat in Iordane fluuio esse baptizatus. At tu, ò nefarie & scelestissime Zosime, ais, ex eo tempore, quo religio Christiana cepta est diuulgari, statum imperii Romani dilapsum esse, & penitus labefactum: quod quidem factum est abs te, vel quòd veterum scripta minimè euolueris, vel quòd erga veritatem malè animo affectus sis. Nam contrarium planè ostenditur, nimirum statum imperii Romani vnà cum fide nostra creuisse. Considera igitur, quæso, quo modo circiter Christi Dei nostri incarnationem complures ex Macedonibus à Romanis subacti fuerint: Albania item, Iberia, Cholchi, & Arabes Romanorum ditiori subiugati: Galli præterea, Germani, & Britanni post centesimam vigesimam tertiam Olympiadem à Caio Casare, magnis & grauibus prælijs deuicti, & quingentæ ciuitates, quas incolebant, imperio Romano, vti ab Historicis proditum est, adiunctæ. Hic Caius primus post Consules solus imperio potitus est, viamque ad monarchiæ decus muniuit, & pro statu reipublicæ populari, & multitudinis arbitrio gubernata, illud imperij genus introduxit. Quod quidem diuinitus factum est, propterea, quòd Christi monarchia breui esset secutura. Iudæa quoque tota, & regiones ei finitimæ imperio Romano adiectæ: adeo vt tum primus census, in quo Christus vnà censeretur, factus sit: adeo vt ipsa Bethleem prophetiæ de se olim edictæ expletionem perspicuè ante omnium oculos statueret. Sic enim de ea à Michæa propheta dictum est: Et tu Bethleem terra Iuda, nequaquam minima es in principibus Iuda: ex te enim exhibit dux, qui reget populum meum Israel. Post natum Christum, deū nostrū, Aegyptus Romano imperio addita fuit, Augusto Casare (cuius temporibus Christus natus fuit) regnante, qui Antonium & Cleopatram omnino profligauit: hiq; post sibi

Iulij intelligit.

Mich. 5.

sibi ipsi necem consciuere. Quibus extinctis, Cornelius Gallus ab Augusto Cæsare præses Aegypti constitutus est, & post Ptolomæorum occasum, vti tradunt historici, Aegypto præficitur. Quæ autem regiones Persis à Venidio, & Curbulone duce Neronis, à Seuero etiam, Traiano, Caro, Cassio, & Odanatho ex Palmyra, ab Apollonio & alijs denique creptæ, quoties præterea Seleucia, & Ctesiphon captæ, quoties Nisibis nunc ad Romanos, nunc ad Persas translata, & quo pacto Armenia, aliæque gentes finitimæ Romanorum imperio accesserint, tu non aliter atque alij literis prodidisti.

At me propemodum præterissent illa, quæ scribis à Constantino (qui certe nostræ religionis subsidio adiuutus, valde strenue & viriliter imperio Romano præfuit) confecta esse: quinetiam quæ acciderint Iuliano, tuis impijs mysterijs initiato, & quæ tum vulnera reipublicæ reliquerit. Vtrum autem quicquam eorum, quæ prophetæ cecinerunt, vel de mundi fine, vel vtrum principium habuerit, vel exitum sit habiturus, altioris mysterij est, quàm vt in tuam inrelligentiam cadat.

Itaque expendamus, si placet, quemadmodum imperatores, qui gentilium superstitionem propugnabant, & quæ ratione etiam qui Christianæ religionis studio ducebantur, imperandi finem fecerint. An non C. Julius Cæsar, qui primus imperio solus potiebatur, per dolum occisus, cecidit à vita? An non, deinde quidam milites Cæjum, nepotem Tiberij, gladijs trucidarunt?

vid. vii.
cap. Sue.
de vita
Tiberij.

An non Nero à quodam necessario & familiari interemptus fuit? An non Galbas eundem exitum habuit, Otho & Vitellius, qui tres, sedecim duntaxat menses regnarunt? Quid Titum imperatorem commemorem, quem Domitianus, quamuis esset frater illius, veneno sustulit?

Rursus, an non Domitianus misere à Stephano necatus, ex hac luce migravit? Quid ais de Commodò, an non Narcissus illi vitam ademit? Quid Pertinax, quid Iulianus, an non eodẽ mortis genere occubuerunt? Quid Antonius filius Seueri, an non Getæ fratri manus violentas attulit, ipsiq; nõ dissimilis mors à Martiali illata fuit? Quid dicâ de Macrino, an nõ circiter Byzantium instar captiui

vi. Dio.

à suis militibus crudeliter cæsus? Quid Aurelius Antoninus ex Emessa, an non vnà cum matre interemptus? Quid post illum Alexander, an non vnà cum matre eandem peregit fabulam? Quid loquar de Maximino, qui à suo ipsius exercitu mactatus fuit? Aut de Gordiano, qui Philippi insidijs & dolo, à suis iisdem militibus cõfectus, extremum suum diem obiit? Dicit tu, quæso, Zosime, quid Philippo, & post illum Decio obtigent: an non ab hostibus perempti? Adde his Gallum, & Volusianum: an non à suis ipsorum copijs è vita extrusit? Quid Aemilianus, an non in eandem cladem incidit? Quid Valerianus? an non in bello captus à Persis, & ab eisdem in triumpho circumductus? Quid? an non Galieno per dolum occiso, & Carino obtrencato, rerum summa ad Diocletianum redijt: quos Diocletianus, ne simul cum ipso regnarent, è medio sustulit. Post quos Herculius Maximianus, & Maxentius huius filius, & Licinius etiam cum summa turpitudine & ignominia perierunt. At verò ex eo tempore, quo illusterrimus Constantinus imperare cœpit, & urbem extructam, suoque ipsius nuncupatam nomine, Deo dedicavit, circumspice iuxta mecum, quæso, num quispiam in ea urbe imperator, Iuliano eiusdem tecum religionis ritibus iniuncto, tuoque imperatore excepto, vel à suis, vel ab aduersarijs interiit, vel omnino tyrannus quisquam imperatorem debellavit, præter Basiliscum solum, qui quamquam Zenonem expulit imperio, ab eodem tamen profigatus, vitam edidit? Quòd autem ad Valentem attinet, qui Christianos tot affecit incommodis, facile tibi dicenti assentior: de alio enim nulla abs te facta est mentio. Ista quidem nemo putet ab historia ecclesiastica aliena esse, sed cum ad legendum perutilia, tum instituto propterea consentanea, quòd Gẽtiles historici propter malevolentiam rerum gestarum veritatem deprauare conruderint. Verùm iam ad reliquas res ab Anastasio gestas pergamus.

De Chrisotelia, hoc est auri tributo.

Caput XLII.

Quem-

*Vide Cus.
in vita
Cari.*

Quemadmodum ea, quæ supra commemorauimus, ab Anastasio egregiè & vt imperatoris postulat maiestas, facta sunt, sic alia ab eò gesta, quæ istorum dignitatè non parum videntur obscurare. Nam & tributum, quod Chrysoteliæ, id est, aureum tributum vocant, excogitauit, & stipendia militaria vnà cum exactionibus non sine grauissimo reip. detrimento diuendit. Sustulit autem consuetam vectigalium exactionem è curijs, & eos, qui vindices appellantur, in singulis ciuitatibus constituit, impulsione, vt ferunt, Marini Syri, qui summum magistratum, quem præfectum aulæ nuncupant, administrauit. Vnde factum est, vt magna pars vectigalium perierit, & ciuitatum decus labefactum conciderit. Nam ante illud tempus patriciorum nomina in albo cuiusque ciuitatis inscribebantur: quippe vnaquæque ciuitas eos, qui in curias erant relati, pro senatu quodam habuit numerauitque.

De Vitaliani tyrannide. Cap. XLIII.

Contra Anastasium porrò Vitalianus, genere Thrax, tyrannidem occupare studuit. Hic Thracia & Media ad Odyssum & Auchialum vsque vastata Constanti nopolim cum multitudine ex gentibus, quæ incertis sedibus vagari, & habitare sub dio cõsueuerant, collecta proficisci maturat: cui obuiam iturum Hypatium misit imperator. At posteaquam Hypatius proditus à suis, viuis captus fuit, ingenti que pecuniæ summa redemptus, Cyrillus belli expeditionem capessit: ac primum prælio ancipiti pugnatur: deinde non pauci vertuntur in fugam: deinceps cum Cyrillus tum hostes persequendo, tum suos reducendo, superiores partes haberet, Vitalianus in Cyrillum conuersus, eum, militibus præ maleuolentia cedentibus, in Odyso capit. Postremo ad Sycas vsque excursus facit: omnia ferro & igni vastat: nihil aliud cogitatione complectens, quam Cõstantinopolim excidere, & potiri imperio. Castris igitur in Sycis locatis, Marinus Syrus, de quo antè mentionem fecimus, cum classe ab imperatore mittitur, contra eum depugnaturus. Itaque exercitus vterque propius inter se accedit, atque puppes nauium alterius Sycas, alterius Constantinopolim versus spectabant. Ac primum se ali-

EVAGR. HISTORIAE

quantisper à pugna continent: deinde fit navibus excursio, & tanquam prolusione quadam & umbratili pugna dimicatur. postea graui nauali praelio circiter Bytharia commisso, Vitalianus, puppibus nauium conuersis, & multis copijs amissis, animo attonito fractoque se fugæ mandat. Fugiunt quoque eius milites, quantum possunt: adeo ut postridie eius diei ne vnus quidem ex hostium numero vel in traiectu, vel circiter ipsam urbem reperiretur. Vitalianum autem in Anchialo aliquandiu commoratum acq̃uiescere ferunt. Porro aliud genus Barbarorum qui itidem sub dio habitare solebant, transmissio mari, in Pylas urbem Capadociae irruptionem facit. Eisdem temporibus Rhodus ingenti terremotu iam tertio intempesta nocte miserè concussa & propè labefactata fuit.

Quòd cum hymno trisagio particulam hanc, QUI PROPTER NOS CRUCIFIXUS EST Anastasius adiungere voluisset, turba ac seditio in populo excitabantur, quam rem extimescens cum summisionem simularet ilico plebis furor compressus est, & de Anastasii ex hac luce migratione. Caput XLIIII.

PER idem tempus Constantinopoli grauisissima seditio propterea à populo ciebatur, quòd imperator ad hymnum Trisagium, illud, QUI CRUCIFIXUS EST

Hymnus fuit sanctus Deus, sanctus spiritus, etc.

PROPTER NOS, addere voluit: perinde ac si ea particula adiecta religio Christiana tolleretur. Cuius seditionis duce & principè fuisse Macedoniũ & clerũ ei subiectũ Seuerus ad Soterichũ scribens memorat: qui quòd Seuerus nõdũ ad sacerdotij gradũ ascēderat, sed vitã in aula imperatoria degebat, neq; vnã cũ alijs suo, vt ante à me dictũ est, monasterio eiectus erat. Macedoniũ verò nõ solum ob crimina illi falso intēntata, quæ supra posuimus, verum etiam ob ista iam ei obiecta expulsus arbitror. Et cum populus hac de causa effrenate ferretur, non solum nobiles in grauisissima deuenere discrimina, verũ etiam multa præclara ædificia incensa fuere: quinetiam monachum quendam hominem agrẽ-

nem agrestem & simplicem, populus cum in ædibus Mari-
ni Syri offendisset, primum obruncat, inquiens, eius hor-
tationibus particulam illam, quam dixi, ad sanctum hym-
num adiectam: deinde alligat ad contum & in sublimi sus-
pendit: tum clamore sublato, insidiatorem trinitatis cum
irrisione vocat. Ac sic creuit seditionis flamma vastantis om-
nia, & omnes vires perfringentis, uti imperator necessita-
te ad commiserationem compulsus, corona deposita ad cir-
cum veniret, mitteretque præcones ad populum proclama-
turos ipsum ad se imperio abdicandum paratissimum: ac
fieri non posse, ut omnes in eo dignitatis gradu locarétur,
cum minime multos ad se admitrat, sed vnum omnino: qui
quidem post se esset imperium gubernaturus. Quæ cum po-
pulus vidisset, subito velut nutu quodam diuino captus,
mutauit sententiam: rogat Anastasium, ut coronam sibi im-
ponat: polliceturque se ea lege acquieturum. Anasta-
sius autem posthæc ad breuissimum temporis spa-
tium vitam protrahens, cum viginti se-
ptem annos, menses tres, & dies
rotidem romanū rexisset
imperium, ex hac luce
migravit.

Tertij Libri finis.

EVAGRII